

Lectio Divina segédanyaga

Húsvét 6. vasárnapja

B ó

Jn 15,9-17

Szentmise evangéliumi szakaszaihoz

Szerkesztési munka végrehajtói:

Biblikus nézőpont:

Asztalos Gábor, Geiszelhardt Sára, Nyúl Viktor,

Liturgikus nézőpont

Mohay Réka

Patrisztikus nézőpont

Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Rácz Dávid,

Pedagógiai nézőpont:

Csonka Laura, Roszkopf Rita

Szemlélődési nézőpont

Mohay Réka, Rácz Édua Anna

Szerkesztő

Rácz Édua Anna

Tanítóhivatali nézőpont

Révai László,
Szabóné Nagy Katalin

Zenei nézőpont

Csonka Laura, Frank Áron, Mohay Réka

Lektori szolgálatot teljesítették:

Görföl Tibor – patrisztikus vonal áttekintése

Kocsis Imre – biblikus vonal áttekintése

Nagy Éva Anna – nyelvi helyesség áttekintése

Nyúl Viktor –teljes tartalom áttekintése

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben. Ha teljesítitek parancsaimat, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok szeretetében. Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök. Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket. Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért. Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak benneteket, s arra rendelvelek, hogy menjetek, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt. Akkor mindent megad nektek az Atya, amit a nevében kértek tőle. Ezt a parancsot adom nektek: szeressétek egymást!

Ezek az evangélium igéi.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus vonal

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

9 καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, καὶ γὰρ ὑμᾶς ἠγάπησα· μέναιτε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ.

Amint szeretett engem az Atya, én is titeket szerettelek: maradjatok meg az én szeretetemben.

10 εἰάν τας ἐντολάς μου τηρήσητε, μείναιτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολάς τοῦ πατρός μου τητήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ.

Ha a parancsaimat megőrzitek, meg fogtok maradni a szeretetemben, amint én megőriztem Atyám parancsait, és megmaradok a szeretetében.

11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμῆ ἐν ὑμῖν ἢ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

Ezeket elmondtam nektek, hogy az én örömöm bennetek legyen, és az örömtök teljes legyen.

12 αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμῆ, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς.

Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint szerettelek titeket.

13 μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ.

Nagyobb szeretete senkinek sincs ennél, hogy valaki az életét odaáldozza (odaadja) barátaiért.

14 ὑμεῖς φίλοι μου ἐστε εἰάν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν.

Ti barátaim vagytok, ha megteszitek, amiket én parancsolok nektek.

15 οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δούλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν.

Nem mondalak már titeket rabszolgáknak, mert a rabszolga nem tudja, mit tesz az ura: titeket viszont barátoknak mondalak, mert mindazokat, amiket hallottam Atyámtól, megismertettem veletek.

16 οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθικα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένη, ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῶ ὑμῖν.

Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket, és arra rendelvelek titeket, hogy ti elmenjete, és gyümölcsöt hozzatok, és a gyümölcsötök megmaradjon, hogy amit ha kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek.

17 ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους.

Ezeket parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást.

1.1.2. Szöveg behatárolása

A szakasz Jézus búcsúbeszédén belül (Jn 14-17), az igazi szőlőtő és a szőlővenyigék szimbolikus képe után (Jn 15,1-8) található meg (Jn 15,9-17).

1.1.3. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok János evangéliumán belül

3,29 "A menyasszony a vőlegényé. A vőlegény barátja csak ott áll mellette, és szívből örül a vőlegény hangját hallva. Ez az örömöm most teljes lett."

3,35 "Az Atya szereti a Fiút, s mindent a kezébe adott."

6,38 "Mert nem azért szálltam alá a mennyből, hogy a magam akaratát tegyem meg, hanem annak akaratát, aki küldött."

8,29 "Aki küldött, velem van, nem hagyott magamra, mert mindig azt teszem, ami tetszésére van."

8,31 "Jézus a benne hívő zsidókhoz fordult: „Ha kitarotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek"

10,14-15 "Én vagyok a jó pásztor, ismerem enyéimet, és enyéim is ismernek engem, mint ahogy az Atya ismer engem és én ismerem az Atyát. Életemet adom a juhokért."

13,1 "Húsvét ünnepe előtt történt: Jézus tudta, hogy elérkezett az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához, mivel szerette övéit, akik a világban maradtak, mindvégig szerette."

13,18 "Nem mindnyájatokról mondom ezt, mert hiszen tudom, kiket választottam ki. De be kell teljesednie az Írásnak: »Aki kenyereket eszi, sarkát emelte ellenem.«"

13,34 "Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást."

14,13-14 "s amit a nevemben kértek, azt megteszem nektek, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban, bármit kértek a nevemben, megteszem nektek."

14,15 "Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat"

14,31 "De a világ így tudja meg, hogy szeretem az Atyát, és végbeviszem, amivel az Atya megbízott. Keljete föl, menjünk innét!"

15,2 "Minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam, azt pedig, amely terem, megtisztítja, hogy még többet teremjen."

15,5 "Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz. Hisz nélkülem semmit sem tehettek."

16,21-24 "Az asszony is szomorú, aki szül, mert elérkezett az órája. Amikor azonban megszületik a gyermeke, azon való örömeiben, hogy ember született a világra, nem gondol többé a gyötrelmeire. Így most ti is szomorúak vagytok. De viszontlátlak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömtöket nem veheti el tőletek senki. Azon a napon már nem kérdeztek tőlem semmit. Bizony, bizony, mondom nektek: Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek. Eddig nem kértetek semmit a nevemben. Kérjete és kaptok, hogy örömtök teljes legyen."

17,13 "Most visszatérek hozzád, ezeket pedig elmondom a világban, hogy örömöm teljesen az övék legyen."

17,23 "én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen egyé legyenek, s megtudja a világ, hogy te küldtél engem, és szereted őket, amint engem szerettél."

Szinoptikus párhuzamok

Mt 12,50 "Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám."

Mk 10,45 "Hisz az Emberfia nem azért jött, hogy szolgáljanak neki, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért."

Mk 12,31 "A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat! Ezeknél nincs nagyobb parancs."

Lk 12,4 "Nektek, barátainknak mondom: Ne féljete azoktól, akik a testet ugyan megölik, de aztán semmi többet nem tehetnek."

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 33,11 "Az Úr szemtől szemben beszélt Mózesnek, ahogy az ember a barátjával beszél. Azután visszatért a táborba, szolgálja azonban, az ifjú József, Nun fia, nem hagyta el a sátorát."

MTörv 7,6 "Mert te az Úr, a te Istened szent népe vagy, téged választott ki az Úr, a te Istened a föld népei közül a maga népének."

Bölcs 3,9 "Akik benne bíztak, akkor majd megismerik az igazságot, és akik hűek voltak, szeretetben nála maradnak, mert kegyelem és irgalom lesz választottjainak osztályrészük."

Róm 1,13 "Tudtotokra adom, testvérek, hogy már többször szándékoztam hozzátok menni, de mindig akadályba ütközött. Szerettem volna közöttetek is elérni némi eredményt, mint a többi pogány nép között."

Róm 5,6-8 "Amikor még erőtleneke voltunk, Krisztus éppen akkor meghalt a bűnösökért, noha az igazért is alig hal meg valaki, legföljebb jó emberért vállalják a halált. Isten azonban azzal tesz tanúságot irántunk való szeretetéről, hogy Krisztus meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk."

Róm 6,20-23 "Míg ugyanis a bűnnek szolgáltatok, az igazsággal szemben szabadok voltatok. Mi hasznotok volt akkor abból, ami miatt most szégyenkeztek? Hiszen annak vége a halál. Most azonban felszabadultatok a bűn alól, és Isten szolgálói lettetek. Gyümölcsetök a megszentelődés, célotok az örök élet. Mert a bűn zsoldja a halál, Isten kegyelmi ajándéka azonban az örök élet Jézus Krisztusban, a mi Urunkban."

Jak 2,23 "Így teljesült az Írás szava: „Ábrahám hitt Istennek, ez megigazulására vált” és: „Isten barátjának” nevezték."

1Jn 1,4 "S azért írjuk ezeket nektek, hogy örömünk teljes legyen."

1Jn 2,5 "De aki megtartja tanítását, abban Isten szeretete valóban tökéletes. Innen tudjuk, hogy őbenne vagyunk."

1Jn 3,11.23 "De aki megtartja tanítását, abban Isten szeretete valóban tökéletes. Innen tudjuk, hogy őbenne vagyunk." "Bármit kérünk, megkapjuk tőle, hisz megtartjuk parancsait, és ami tetszik neki, azt tesszük."

1Jn 3,16 "A szeretetet arról ismerjük fel, hogy ő életét adta értünk. Nekünk is kötelességünk életünket adni testvéreinkért."

1Jn 4,10 "A szeretet nem abban áll, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül."

1Jn 5,3 "Mert az az Isten iránti szeretet, hogy megtartjuk parancsait. Parancsai nem nehezek."

2Jn 5 "És most kérlek, Úrnő, nem mintha új parancsról írnék neked, hisz ez kezdet óta parancsunk: Szeressük egymást!"

1.1.4. Szó szerinti értelmezés

A „szeretni” és a „szeretet” kulcsszavak feltárják, hogy az evangélista mit akart elsősorban kifejezni ebben a perikópában:

- Az Atya és a Fiú között mély, bensőséges szeretet-kapcsolat van.
- Ebből a szentháromságos szeretetből forrászik Jézusnak a tanítványok iránti szeretete, akiket kiválaszt, akiknek feltárja az Atyát, s akiket barátainak nevez.

- Továbbá e szeretet-logika alapján a Mester arra hívja tanítványait, hogy ők is így viszonyuljanak egymás iránt. Rámutat arra, hogy a szeretet első sorban nem egy kellemes érzés csupán, hanem döntés a másik ember mellett, áldozathozatal, az élet odaadása a másikért. S az lesz a jézusi tanítvány ismérve, hogy úgy szeret, ahogyan a Mestere szeret (vö. Jn 13,34-35; 15,12)
- A „megmaradni a szeretetben” szókapcsolat pedig egyrészt arra világít rá (Jn 15,9-10), hogy az Atya hűségesen szereti a Fiút, és Jézus a tanítványokat (ők a szeretet alanyai), másrészt pedig, hogy a tanítványok szeressék Jézust, illetve, hogy a Fiú szereti az Atyát (Jézus a tanítványok szeretetének, az Atya pedig a Fiú szeretetének a „tárgya”).

1.1.5. Kulcsszavak elemzése

ἀγαπάω (*ágápáó*) (Jn 15,9.12.17): 'szeretni'

Ez a görög ige a szeretetnek a legmagasabb fokát írja le: a feltétel nélküli, ingyenes, önmagát odaajándékozó, oblatív szeretetet. Ez a János számára kedvelt szó kifejezi:

- Az Atya és a Fiú közötti szeretetet (vö. pl. Jn 3,35; 10,17; 14,31; 15,9; 17,23-24.26)
- Istennek az emberek iránti szeretetét (vö. pl. Jn 3,16; 1Jn 4,10-11)
- Jézusnak az emberek, a tanítványok iránti szeretetét (vö. pl. Jn 11,5; 13,1.23.34; 14,21; 15,9.12; 19,26; 21,7.20)
- A tanítvány(ok)nak az Úr iránti (vö. pl. Jn 14,15.21.23.28; 21,15-16; 1Jn 4,10.20-21), illetve egymás iránti szeretetét (vö. pl. Jn 13,34; 15,12.17; 1Jn 3,11.18.23; 4,7.11-12.21; 5,2; 2Jn 5)

ἐκλέγομαι (*eklegomáj*) (Jn 15,16): 'kiválasztani, kiszemelni'

Ez az ige a kiválasztás tényét hangsúlyozza. János evangéliumában legtöbbször Jézus az alanya ennek a cselekvésnek, ami a tanítványokra utal: Jézus az, aki kiválasztotta a tanítványait (Jn 6,70; 13,18; 15,16.19), akikkel szoros, bensőséges kapcsolatban áll. A kiválasztás tehát nem érdem, hanem ajándék!

φίλος (*filosz*) (Jn 15,13-15): 'barát'

A „barát” kifejezést Jézus a János-evangéliumban a következő személyekre mondja:

- Keresztelő Jánosra, a Vőlegénynek (jelképesen Jézusnak) a barátjára, aki hallgatja az Úr szavát, és örül neki (Jn 3,29)
- Lázárra, Jézus és a tanítványok barátjára, akit a Mester feltámaszt (Jn 11,11)
- a felebarátra, illetve a tanítványaira (Jn 15,13-15)

A szó mindegyik esetben egy bensőséges, meghitt, személyes kapcsolatra utal.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus vonal

2.1.1. Atyák Bibliája

A zsidók és a nem zsidók helyzete találkozott egy ponton. Ez pedig nem más, mint Krisztus Urunk eljövetele. Tanúi voltak kínszenvedésének, halálának, akik pedig hittek, feltámadásáról is tanúságot nyertek. Egy ponton találkozott, de ketté is vált. Ez a választóvonal volt, hogy Jézust elfogadják –e Isten Fiának és Messiásnak vagy nem? Akik elfogadták, azokhoz így szólt: „Már nem mondalak benneteket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura.” Krisztus a mi Urunk. Mi megértettük, hogy miért szállt le közénk az Istentől, miért lett emberré, miért tanított, miért tett csodákat, miért szenvedett értünk és halt meg a kereszten és értjük feltámadását. Összefoglalva tehát, hogy mit tett és tesz a mi Urunk. Ebből kifolyólag tehát barátai vagyunk. Akik azonban elutasították, még mindig a régi állapotban vannak és nem szabadultak fel *Isten fiainak dicsőséges szabadságára* (Róm 8, 21). Ha te is megértetted tetteit és hiszel benne, akkor kövesd az Úr Jézus Krisztust, aki feltámadt a halottak közül!

Vö.: Lyoni Szent Irenéusz, Eretnekségek ellen IV, 13, 4 (Ireneo di Lione, Adv. haer., IV, 13, 4)

2.2. Tanítóhivatali vonal

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

A SZERETET

1822. A szeretet az az isteni erény, amellyel Istent önmagáért mindenekfölött szeretjük, felebarátunkat pedig úgy szeretjük, mint önmagunkat, Isten szeretetéért.

1823. Jézus a szeretetből új parancsot alkotott. (Vö. Jn 13,34) Övéit „mindvégig” szeretve (Jn 13,1), kinyilvánítja az Atya szeretetét, amelyet ő maga kap. A tanítványok egymást szeretve Jézus szeretetét utánozzák, amelyet ők is kapnak. Ezért mondja Jézus: „Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg az én szeretetemben” (Jn 15,9). Továbbá: „Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket” (Jn 15,12).

1824. A szeretet, a Lélek gyümölcse és a törvény teljessége megtartja Isten és az ő Krisztusának parancsait: „Maradjatok meg az én szeretetemben. Ha megtartjátok parancsaimat, megmaradtok az én szeretetemben.” (Jn 15,9-10 vö. Mt 22,40; Róm 13,8-10)

1825. Krisztus irántunk való szeretetből halt meg, amikor még „ellenségek” (Róm 5,10) voltunk. Az Úr megköveteli tőlünk, hogy úgy szeressük, mint ő, ellenségeinket is (vö. Mt 5,44), hogy a legtávolabbinak is felebarátja legyünk (vö. Lk 10,27-37); hogy mint őt szeressük a kicsinyeket (vö. Mt 9,37) és a szegényeket (vö. Mt 25,40.45).

Szent Pál apostol felülmúlhatatlan leírást adott a szeretetről: „A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömet az igazság győzelmében leli. Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.” (1Kor 13,4-7)

1826. Szeretet nélkül, mondja az Apostol, „semmi vagyok”. Bármiféle kiváltság, szolgálat vagy erény (...), ha szeretetem nincs, „mit sem használ nekem”. (Vö. 1Kor 13,1-3) A szeretet fölülmúl minden erényt. Első az isteni erények között: „Megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet” (1Kor 13,13).

1827. Valamennyi erény gyakorlását a szeretet élteni és indítja; ő a „tökéletesség köteleke” (Kol 3,14); az erények formája; összekapcsolja és egymás között elrendezi őket; az erények keresztény gyakorlásának forrása és végpontja. A szeretet megerősíti és megtisztítja emberi szeretőképességünket, és fölemeli az isteni szeretet természetfölötti tökéletességére.

1828. A szeretettől áthatott erkölcsi élet gyakorlata a keresztény embernek Isten fiainak lelki szabadságát adja. Már nem rabszolgaként áll Isten előtt, szolgai félelemben, nem is fizetséget kereső béresként, hanem mint fiú, aki válaszol annak szeretetére, aki „előbb szeretett minket” (1Jn 4,19):

„Ugyanis vagy a büntetés miatti félelemből fordulunk el a rossztól, és akkor szolgálkúek vagyunk; vagy a jutalom gyümölcsét keresve saját hasznunkra teljesítjük a parancsokat, és így a béresekhez válunk hasonlónak; vagy a Törvényhozónk iránti megbecsülés és szeretet miatt (...), s így fiakká válunk.” (Nagy Szent Baziliosz: Regulae fusius tractatae, Prologus 3: PG 31, 896.)

1829. A szeretetnek gyümölcsei az öröm, a béke és az irgalmasság; jótékonytságot igényel és testvéri feddést; jóakaró; kölcsönösséget ébreszt, kitartó, anélkül hogy a magátét keresné, és bőkezű; barátság és közösség:

„Ez minden cselekedetünk beteljesedése, a szeretet. Itt van a célunk: emiatt futunk; feléje futunk; ha odaérünk hozzá, meg fogunk nyugodni.” (Szent Ágoston: In epistulam Iohannis ad Parthos tractatus 10, 4: PL 35, 2056-2057.)

1789. Néhány szabályt minden esetben alkalmazni kell:

- Soha nem szabad rosszat tenni azért, hogy abból jó származzék.
- Az arany szabály: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük” (Mt 7,12 vö. Lk 6,31; Tób 4,15).
- A szeretet mindig tiszteletben tartja a felebarátot és annak lelkiismeretét: „Ha testvéred ellen vétkezel, mert megsérted aggályos lelkiismeretét, Krisztus ellen vétkezel” (1Kor 8,12). Jobb, ha nem teszel olyat, „ami miatt testvéred megütözik, megbotránkozik vagy meginog” (Róm 14,21).

2067. A tíz parancsolat Isten és a felebarát szeretetének követelményeit hirdeti. Az első három inkább Isten szeretetére, a másik hét a felebarát szeretetére vonatkozik.

Mert miként a szeretetnek két parancsolata van, melyektől - az Úr mondja - függ az egész Törvény és a próféták, (...) úgy a tíz parancsolat két kőtáblán adatott. Mert azt mondják, hogy három volt írva az egyik táblára és hét a másikra. (Szent Ágoston: Sermo 33, 2: CCL 41, 414 /PL 38, 208/)

A TÍZPARANC SOLAT EGYSÉGE

2069. A Tízparancsolat megbonthatatlan egységet alkot. Mindegyik „szó” a többire és az egészre is utal; kölcsönösen függenek egymástól. A két tábla kölcsönösen megvilágítja egymást, szerves egésznek alkot. Az egyik parancsolat megszegése az összes többi megszegése is. (Vö. Jak 2,10-11) A másik embert nem lehet tisztelni anélkül, hogy teremtő Istenét is ne áldanák. És Isten sem imádható anélkül, hogy teremtményeit, az összes embert ne szeretnék. A Tízparancsolat egyesíti az ember Istennel kapcsolatos és emberekkel kapcsolatos életét.

2347. A tisztaság erénye a barátságban kitágul. Megmutatja a tanítványnak, hogyan kell követnie Azt, aki barátainak választott bennünket (vö. Jn 15,15), teljesen nekünk adta Önmagát és a maga isteni állapotában részesít bennünket. A tisztaság a halhatatlanság ígérete.

A tisztaság különösen a felebaráttal való barátságban mutatkozik meg. Az azonos vagy különböző nemű személyek közötti barátság nagy érték mindenki számára. Elvezet a lelki közösségre.

2.2.2. Pápai gondolatok

Boldog VI. Pál pápa: Evangelii nuntiandi

VI. Pál pápa: az Evangélium hirdetése - kezdetű apostoli buzdítása a katolikus egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez az evangelizációról a mai világban

vö. Jn 15,16

Különféle megbízatások

66. Az egész egyház feladata az evangelizáció, mégis különböznek az evangelizáció tevékenységi területei. Az egységes küldetés mellett a szolgálatoknak e sokfélesége teszi oly széppé az evangelizációs munkát. Idézzük fel röviden ezeket a szolgálatokat. Első helyen legyen szabad rámutatni arra, milyen gondosan bízta az apostolokra Urunk az evangélium tanúsága szerint az igehirdetés szolgálatát. Kiválasztotta őket¹, több éven keresztül családias légkörben fölkészítette őket², megbízta³ és küldte őket⁴. Azt akarta, hogy ők legyenek az üdvösség örömhírének hivatásos tanítómesterei. Az apostolok pedig utódokat állítottak maguk helyébe, akiknek hivatásuk, hogy az ő nyomukba lépve továbbadják a Jó Hírt.

Boldog VI. Pál pápa: Indulgentiarium doctrina

VI. Pál pápa apostoli konstitúciója a bűcsúkról

vö. Mt 25,41-42

2. Miként az isteni kinyilatkoztatásból tudjuk, a bűnöket az isteni szentség és igazságosság által kiszabott büntetések követik, melyeket akár itt a Földön az életnek fájdalmaival,

¹ vö. Jn 15,16; Mk 3,13-19; Lk 6,13-16

² vö. ApCsel 1,21-22

³ vö. Mk 3,14

⁴ vö. Mk 3,15; Lk 9,2

nyomorúságaival és viszontagságaival, s főként a halál elviselésével,⁵ akár a másvilágon tűz és szenvedések, vagyis tisztító büntetések által kell lerónunk.⁶ A keresztények ezért mindenkor meg voltak győződve arról, hogy a gonosz útnak sok keserves következménye van, s hogy a gonosz út göröngyös, tövises és ártalmas számára, akik járnak rajta.⁷

Isten igazságos és irgalmas ítélete azért rója ki ezeket a büntetéseket, hogy megtisztítsa a lelket, megvédje az erkölcsi rend szentségét, és teljes méltóságában állítsa helyre Isten dicsőségét. Minden bűn megzavarja ugyanis azt az egyetemes rendet, amit Isten kimondhatatlan bölcsessége és végtelen szeretete határozott meg; és minden bűn igen nagy javakat rombol le mind a bűnös személy, mind az emberi társadalom szempontjából. Világosan látta minden kor keresztényeinek lelkiismerete, hogy a bűn nemcsak az isteni törvény áthágása, hanem azonfelül még ha nem is mindig közvetlenül és nyíltan az Isten és az ember közötti személyes barátságnak is megvetése vagy elhanyagolása,⁸ Istennek valóságos és soha eléggé föl nem mérhető megsértése, sőt hálátlan visszautasítása annak a szeretetnek, melyet Isten Krisztusban ajánlott föl nekünk, amikor Krisztus a barátaivá hívta meg tanítványait, nem szolgálóknak.⁹

Szent II. János Pál pápa: Catechesi tradendae

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez korunk hitoktatásáról

Jn 15,15; vö. Jn 15,16

⁵ „Az asszonyhoz pedig így szólt: megsokasítom terhességed kínjait. Fájdalmak közepette szüled gyermekeidet. Vágyakozni fogsz a férjed után, ő pedig uralkodni fog rajtad. Az embernek pedig mondta: Mivel hallgattál feleséged szavára, és ettél a fáról, melyről megtiltottam, hogy egyél, átkozott lesz a föld miattad. Fáradsággal szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. Töviset és bojtorjánt terem neked... Arcod verítékével eszed a kenyeret, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, mert por vagy és porrá leszel.” (Ter 3,16-19 vö. Lk 19, 41-44; Róm 2, 9; 1Kor 11, 30. – Szent Ágoston: Enarrationes in Psalmum 58,1,13: „Minden rosszaságért, akár kicsi, akár nagy, büntetést kell kapni akár magától a bűnbánó embertől, akár a büntető Istentől”. CCL 39,739; PL 36,701. – Aquinói Szent Tamás: „Mivel a bűn rendetlen cselekedet, aki vétkezik, valamilyen rend ellen vétkezik. Következésképpen a rend rá fog nehezedni, és ezt nevezzük büntetésnek.” (STh I-II, 87, 1.)

⁶ Vö. Mt 25, 41-42.; Mk 9, 42-43; Jn 5, 28-29; Róm 2,9; Gal 6, 68. – II. Lyoni zsinat: Palaiologosz Mikhaél császár hitvallása: DS 856-858. – Firenzei zsinat: Decretum pro Graecis. DS 1304-1306. Szent Ágoston: „Sok dologról úgy látszik, hogy ismeretlen és büntetlen marad; de ezek büntetését a másik világra tartják fenn. Nem véletlenül nevezzük az ítélet napjának azt a napot, amelyen élők és holtak bírása eljön ítélni. Amint ellenkezőleg vannak dolgok, amikért, jóllehet bocsánatot nyertünk, itt bűnhődünk, de a jövő világban nem fognak ártani. Ezért mondja az Apostol az ideig tartó büntetésekről, melyek azért érik a már bocsánatot nyert bűnösöket, hogy a másik világban ne kelljen bűnhődniük: „Ha megítélnénk magunkat, nem vonnánk magunkra ítéletet. Ha azonban az Úr ítél meg minket, az fenyítésünkre szolgál, hogy el ne ítéltesünk e világgal együtt.” (1Kor 31-32.); PL 40, 263

⁷ Vö. Hermász: A Pásztor 6, 1, 3. Funk: Patres Apostolici, I, 487

⁸ „Halljátok, egek, és te föld, figyelj, mert az Úr beszél: fiaikat neveltem és nagyvá tettem, ők pedig megvetetek engem. Megismeri az ökör gazdáját és a szamár urának jászolát; Izrael pedig nem ismert meg engem és a népem nem értett meg.” (Iz 1, 2-3; – vö. MTörv 8, 11. 32, 15; Zsolt 105, 21; 118; Bölcs 7, 14; Iz 17, 10.; 44,21; Jer 33, 8; Ez 20, 27; DV 2.)

⁹ Vö. Jn 15, 1415; GS 22; AG 13

10. Az apostolok küldetése

A tanító Krisztus alakja mélyen bevésődött a tizenkét apostol és az első tanítványok lelkébe, és a parancs, hogy „elmenvén tanítsatok minden népet” (Mt 28,19), egész életüket meghatározta. Erről tanúskodik Szent János, amikor Jézus szavát idézi evangéliumában: „Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz az Ura. Barátainknak mondalak titeket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek” (Jn 15,15). Mert nem a saját ötletük volt, hogy Jézust kövessék, hanem Jézus választotta ki és Ő tartotta maga mellett őket, és húsvét előtt Ő rendelkezett úgy, hogy elmenjenek és maradandó gyümölcsöt hozzanak (vö. Jn 15,16). Ez volt az oka annak, hogy feltámadása után nyíltan küldte őket, hogy minden népet tegyenek tanítvánnyá.

Az Apostolok Cselekedetei teljes egészében arról tanúskodik, hogy az apostolok és a tanítványok hűségesek voltak a kapott hivatáshoz és küldetéshez. Az első keresztény közösségek „állhatatosan kitarattak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (ApCsel 12,24). Ebben pedig már feltűnik a szervezett Egyház képe, amint a tanító apostolok forrásából merítve megszületik és állandóan táplálkozik Isten igéjével; amint ünnepel az eucharisztikus áldozattal és tanúságot tesz a világban az Úrról a szeretet tetteivel.

Mikor pedig az apostolok tevékenysége gyanússá vált ellenségeik szemében, azt nehezményezték, hogy „tanítják a népet” (4,2), és megparancsolták nekik, hogy egyáltalán ne beszéljenek és ne tanítsanak Jézus nevében (4,18). Tudjuk azonban, hogy éppen a tanítás kérdésében az apostolok úgy ítélték, hogy inkább Istenre kell hallgatniuk, mint az emberekre. (4,19)

Szent II. János Pál pápa: Redemptionis donum

II. János Pál pápa apostoli buzdítása a szerzetesi közösségekhez a megváltás 1950. évfordulója alkalmából 1983-84-ben tartott rendkívüli szentévből

Jn 15,16

6. E meghívás struktúrája – amint azt az ifjú szavaiból a szinoptikusoknál (lásd Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22) kihámozhatjuk – akkor tűnik elő, amikor az ember saját emberségének alapvető kincsét annak a kincsnek a távlatában fedezi föl, amely a mennyben az emberé. Ebben a távlatban saját emberségünk alapvető kincse összekapcsolódik azzal, hogy „önmagunkat adva létezzünk”. E meghívásban a közvetlen vonatkoztatási pont *Jézus Krisztus élő személye*. A tökéletesség útjára szóló hívás tőle és általa a Szentlélekben nyer formát, aki új és új személyeket – férfiakat és nőket, életük különböző szakaszában, főleg fiatal korukban – tanít meg mindarra, amit Krisztus mondott (Jn 14,26); nevezetesen arra, amit az ifjúnak mondott, aki kérdezte tőle: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?” (Mt 19,16) Krisztus válaszából – aki az őt kérdezőre „ránézett és megszerette” – a *megváltás misztériumának* hatékony kovása árad annak tudatába, szívébe és akaratába, aki őszintén és igazságban keres.

Az evangéliumi tanácsok útjára szóló hívás ily módon mindig Istentől indul: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendeltelek, hogy elmenjetelek és gyümölcsöt hozzatok, és gyümölcsötök maradandó legyen” (jn 15,16). Maga a meghívás, mellyel az ember igazán fölfedezi az ajándékozás evangéliumi törvényét, s amely emberségébe van írva, *ajándék!* Ajándék, telve az evangélium mélységével, ajándék, melyben a megváltás

misztériumának isteni és emberi lényege ragyog a világra. „A szeretetnek nem az a lényege, hogy mi szeretjük Istent, hanem hogy ő szeret minket, és elküldte a Fiát bűneinkért engesztelésül” (1Jn 4,10).

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris mater

II. János Pál pápa enciklikája a Boldogságos Szűz Máriáról a zarándok Egyház életében

vö. Jn 15,14-15

51. A liturgikus zsoltosma végén, az Egyház antifónákkal fohászkodik Máriához. Ezek egyike, az Alma Redemptoris Mater így hangzik:

„Üdvözítőnk édesanyja,
Mennyeknek megnyílt kapuja
Tengerjárók szép csillaga
Boldogságos Szűz Mária!

Légy segítség hű népednek
Az elesett bűnösöknek
Ki szülője Istenednek
Anyja lettél Teremtődnek!”

(A latin himnusz szó szerinti fordítása: *Fölséges anyja a Megváltónak, Mennysorság mindenkor nyitott kapuja vagy és tengernek csillaga. Siess segítségére elesett népednek, mely iparkodik felkelni, Te, aki – a természet csodálkozására – szülted Teremtődöt! A fordító jegyzete.)*

„Natura mirante”! 'A természet ámulatára!' Az antifóna eme szavai azt a hívő csodálkozást érzékeltetik, amely Mária istenanyaságának misztériumát kíséri – bizonyos értelemben – minden teremtmény, de főként Isten egész népe, az Egyház szívében. Csodálatos, hogy milyen messzire ment Isten, minden dolgok Teremtője és Ura „önmaga kinyilatkoztatásában”!¹⁰

Milyen ragyogóan hidalta át minden téren azt a végtelen távolságot, amely elválasztja a Teremtőt a teremtménytől! S ha Isten önmagában kimondhatatlan és kifürkészhetetlen, még inkább az az Ige megtestesülésének tényében, aki a Názáreti Szűz által emberré lett. Ha öröktől fogva meghívta az embert, hogy részese legyen isteni természetének,¹¹ szabad azt állítanunk, hogy ugyanakkor tervbe vette az ember „átistenülését”, történelmi helyzetének megfelelően, úgy, hogy még a bűnbeesés után is kész újra visszaállítani szeretetének örök tervét, vele egylényegű Fia „emberré válásának” drága árán. Az egész teremtés, de főként az

¹⁰ Vö. DV 2: „E kinyilatkoztatással a láthatatlan Isten (vö. Kol 1,15; 1Tim 1,17) szeretetének bőségéből mint barátaihoz szól az emberekhez (vö. Kiv 33,11; Jn 15,14-15) és társalog velük (vö. Bár 3,38), hogy meghívja őket és befogadja a saját közösségébe.

¹¹ vö. 2Pt 1,4

ember, nem tehet mást, mint hogy csodálkozik ezen az ajándékon, melynek a Szentlélekben lett részese. Mert „úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta oda”.¹²

E misztérium középpontjában, e hit ámulatában áll Mária. A Megváltó főséges anyja tudta meg elsőként: „Te szülted, a természet csodálkozására, a szent Teremtőt”! („Tu quae genuisti, natura mirante, tuum sanctum Genitorem!”)

Szent II. János Pál pápa: *Sollicitudo rei socialis*

II. János Pál pápa enciklikája a püspökökhöz és papokhoz, a szerzetesi közösségekhez, az Egyház minden fiához és leányához és minden jóakarátú emberhez a *Populorum progressio* kezdetű enciklika huszadik évfordulójára

vö. Jn 15,13

A fejlődés reménye

47. Az utóbbi évek *keserű tapasztalatai és a jelenlegi, túlnyomóan elítélendő helyzet láttán* az Egyháznak erőteljesen hangsúlyoznia kell, hogy teljes bizonyossággal le lehet küzdeni azokat az akadályokat, amelyek akár túlzásaikkal, akár hiányosságaikkal a fejlődés útjában állnak és aláássák a valódi felszabadítás reményét. Ez a remény és bizonyosság él az Egyházban ama isteni ígéret alapján, amely biztosítja, hogy a jelenlegi történelem nem marad önmagában zárt, hanem nyitva áll Isten országa számára.

De az Egyház *az emberben is bíz*, bár ismeri a gonoszsgot is, amelyre képes, mert jól tudja, hogy az emberi személyben – noha viseli az eredeti bűn sebé, ami könnyen érzékelhető a „bűn struktúráiban” –, van elegendő képesség és erő, vagy alapvető „jó” (vö. Ter 1,31), mert a Teremtő képmása Krisztus megváltói tevékenységének befolyása alatt áll, aki minden emberrel valamiképpen egységben van”,¹³ és mert a Szentlélek hatékony működése „betölti az egész Földet” (Bölcs 1,7).

Ezért nem helyeselhető sem az elkeseredés, sem a reménytelenség vagy a közöny. Ha keserű szájjal is, de azt kell mondanunk, hogy vétkezni lehet túlhajtott önzéssel, nyereség- és hatalomvágygal; de ugyanígy vétkezhetünk – az elmaradottságban élő emberek sokaságával és nyomasztó nyomorával szemben – *félelemmel, határozatlansággal, végül pedig tunyasággal*. Mindnyájunk *hivatása, sőt kötelezettsége*, hogy szembeszálljunk a második évezred utolsó évtizedének *félelmetes kihívásával*, már csak azért is, mert a jelentkező veszélyek (a gazdasági világválság, a határokhoz nem kötött háború, amelynek nincs győztese vagy legyőzöttje) mindenkit fenyegetnek. Az említett fenyegetettség láttán aligha bír jelentőséggel a gazdagok és gazdag régiók valamint a szegények és a szegény régiók közötti megkülönböztetés, mégis nagyobb a felelőssége annak, akinek többje van és aki többre képes.

Ezek a megfontolások *nem egyedüliek és nem is a legfontosabbak*. Sokkal inkább az *emberi személy méltóságáról* van szó, amelynek *védelmét és támogatását* maga a Teremtő bízta ránk, és akinek

¹² Jn 3,16

¹³ vö. Gaudium et Spes lelkipásztori konstitúció. Az Egyházzól a mai világban, 22; II. János Pál pp Redemptor Hominis enciklika (1979. márc. 4.), 8: AAS 71 (1979), 272

felelős adósai a férfiak és a nők, hivatásuknak megfelelően, a történelem minden korszakában. A mai világ képe a legkevésbé sem felel meg ennek a követelménynek, ahogyan azt már sokan felismerik többé-kevésbé világosan. *Mindenkinek szól a felhívás: vegyen részt ebben a békés küzdelemben, békés eszközökkel, hogy a fejlődés békében* haladjon, hogy magát a természetet és a környező világot épségben megőrizzük. Az Egyház jól tudja, hogy – küldetéséből eredően is – neki is részt kell venni ebben a küzdelemben, melynek bízunk végső kimenetelében.

Ezért VI. Pál pápa *Populorum progressio*¹⁴ kezdetű enciklikájától ösztönözve szerényen és alázatos lélekkel kivétel nélkül mindenkihez, férfiakhoz és nőkhöz, szeretnék fordulni azzal, hogy a jelenlegi helyzet súlyos voltának és lelkiismereti felelősségének tudatában ismerje fel, mit kíván tőle a szolidaritás és a szeretet, főleg a szükségét szenvedők iránt. Tegye ezt személyes és családi életmódjával s mint állampolgár a javak felhasználásával. A maga részéről gondoskodásával és törekvéseivel járuljon hozzá a gazdasági és politikai döntésekhez mind nemzeti, mind nemzetközi síkon. Szem előtt tartva a jelen helyzet követelményeit, és mindenekelőtt az emberi személy méltóságát, aki mindnyájunkban egyformán a teremtő Isten eltörölhetetlen képmása.

Ebben a békés küzdelemben az Egyház fiai tűnjenek ki példájukkal, járjanak elől Jézusnak a názáreti zsinagógában meghirdetett programja szerint: „örömhírt vinni a szegényeknek – hirdetni a foglyoknak a szabadulást, a vakoknak a látást, felszabadítani az elnyomottakat és hirdetni az Úr esztendejét” (Lk 4,18-19). *Előtérbe kell állítani a világiak, férfiak és nők, fontos szerepét, ahogyan a nemrég befejeződött püspöki szinódus ezt ismételten hangsúlyozta. Az ő feladatuk, hogy keresztény elkötelezettséggel hassák át a földi dolgokat, és bennük legyenek a béke és az igazság tanúi.*

Különösen azokhoz szeretnék fordulni, akik *a keresztség szentsége és az azonos – bár nem egyformán értelmezett – hitvallás révén valódi, bár még nem tökéletes közösségben* vannak velünk. Biztos vagyok abban, hogy sem az e levélből kitűnő aggodalom, sem a kifejtést ösztönző szempontok, sem a tárgyalás módja nem idegen tőlük, hiszen Krisztus Evangéliumából származnak. Közös *tegyünk tanúságot* közös meggyőződésünkről: az ember méltóságáról, akit Isten teremtett, Krisztus megváltott, a Szentlélek megszentelt és ebben a világban arra hívta meg, hogy ennek a méltóságnak megfelelő életet éljen.

Hasonlóképpen szólítom azokat, akik osztoznak velünk Ábrahámnak, a „hit atyjának”¹⁵ örökségében és az ószövetségi hagyományban, akik hozzánk hasonlóan hisznek az igazságos és irgalmas Istenben, vagyis a *zsidókat és a muszlimokat*. Kérésünket *a világ minden nagy vallásának követőihez* intézzük.

¹⁴ Populorum Progressio enciklika 5: id. h. 259. old.: „Nincs kétségünk, hogy elgondolásunk megvalósításában készségesen együttműködik velünk minden gyermekünk a katolikus Egyházban, s a többi keresztény testvéreink is, sőt minden jóakarátú ember”; vö. még 81-83, 87f id. h. 296-298. old.; 299. old.

¹⁵ vö. II. Vaticanum, Nostra Aetate, Nyilatkozat az Egyház és a nemkeresztény vallások viszonyáról, 4; vö. Rom 4, 11 és köv.

A múlt esztendő október 27-én Assisiben, Szent Ferenc városában tartott találkozónk arra szolgált, hogy imádkozzunk és elkötelezzük magunkat – ki-ki saját vallásához híven – a béke és annak szolgálata mellett; ez mindenkinek megmutatta, mennyire *vallási kérdés* a béke és annak szükséges feltételeként a fejlődés „az egész emberért és minden emberért”. És hogy mindkettő teljes megvalósulása tőlünk, hívó férfiaktól és nőktől, a hivatásunkhoz való *hűségüinktől*, de mindenekfölött Istentől függ.

Szent II. János Pál pápa: *Mulieris dignitatem*

II. János Pál pápa apostoli levele a nő méltóságáról és hivatásáról

Jn 15,13

A „nagy misztérium” szimbolikus értelmezése

25. Az *Efezusi levélben* találkozunk ennek az analógiának egy másik értelmezésével, melynek a maga egészében a „nagy misztérium” föltárására kell szolgálnia. E második értelmezés *szimbolikus*, azaz képszerű. Ha ugyanis Isten szeretetét az ember és Izrael választott népe iránt a próféták úgy mutatják be, mint a vőlegény szeretetét a menyasszony iránt, ez a hasonlat föltárja Isten nem emberi, hanem isteni természetű, „jegyesi” szeretetét: „Aki teremtett téged, a jegyessed lesz..., akit az egész föld Istenének hívnak”.¹⁶ Ugyanezt kell elmondanunk a megváltó Krisztus jegyesi szeretetéről: „Mert Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte”.¹⁷ Isten szeretetéről van tehát szó, mely Krisztus megváltása révén nyert kifejezést. Szent Pál levele szerint ez a szeretet a hitvestársak jegyesi szeretetéhez „hasonló”, de természetesen azzal nem „egyenlő”. Az analógia ugyanis a hasonlóság mellett teret ad a „különbözőségnek” is.

Ezt könnyen fölfedezzük, ha a „menyasszony” alakját vesszük szemügyre. Az említett *Efezusi levél* szerint ez a menyasszony az Egyház; miként a próféták számára a menyasszony Izrael volt: *kollektív alany* tehát, és nem egyetlen *személy*. Isten népe ez a kollektív alany, azaz sok emberből, férfiakból és nőkből álló közösség. „Krisztus szerette az Egyházat”, pontosan mint közösséget, mint Isten népét; ugyanakkor ebben a közösségben, amelyet az ő testének is neveznek,¹⁸ minden egyes embert szeretett. Krisztus ugyanis kivétel nélkül mindenkit megváltott, minden férfit és nőt. A megváltásban ez az isteni szeretet nyer kifejezést, s az emberiség és az egész világ történetében jut el jegyesi jellege a teljességre.

Krisztus belépett ebbe a történetbe és benne is marad mint Vőlegény, „aki önmagát adta”. „Odaadta magát” azt jelenti itt, hogy a legtökéletesebb és leggyökeresebb módon „őszinte ajándékká lett”. „Ennél nagyobb szeretet nincs”.¹⁹ Ilyen értelemben az Egyház által *minden ember – minden férfi és nő – meghívást kapott, hogy Krisztusnak, a világ Megváltójának menyasszonya legyen*. Ily módon a „menyasszonyság” s a belőle fakadó „nőiesség” Pál szerint az emberi

¹⁶ Iz 54,5

¹⁷ Jn 3,16

¹⁸ vö. Ef 5,23

¹⁹ Jn 15,13

valóság szimbóluma: „Nincs többé férfi és nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban”.²⁰

Nyelvészetileg elmondható, hogy az *Efezusi levél* idézett helye szerint a jegyesi szeretet analógiája egyszerre vonatkozik „férfiasra” és „nőiesre”, mert a férfiakat is, mint az Egyház tagjait befoglalja a „menyasszony” fogalmába. És semmi csodálkoznivaló nincs azon, hogy az apostol – hivatását Krisztusban és az Egyházban magyarázva – így beszél: „Fiaim, újra a szülés fájdalmait szenvedem értetek”.²¹ A „humánus” határain belül, tudniillik a személy jellemző tulajdonságain belül megkülönböztetjük a „férfias” és a „nőies” sajátosságokat, de ezek kölcsönösen kiegészítik és magyarázzák egymást. Ez jelenik meg az *Efezusi levél* nagy „menyasszony”-analógiájában is. Az Egyházban minden egyes ember – férfi és nő – „menyasszony”, amennyiben ajándékba kapja a megváltó Krisztus szeretetét, és viszonzásul saját személyének odaajándékozásával törekszik válaszolni.

Krisztus a Vőlegény. Ebben fejeződik ki Isten szeretetének igazsága, aki „előbb” szeretett minket,²² és ezzel az emberek iránti jegyesi szeretettel önmagát adva, minden emberi várakozást felülmúlt: „mindvégig szerette őket”.²³ A Vőlegény – az Atyaistennel egylényegű Fiú – Mária fia lett; ember fia, valóságos ember, férfi. A *vőlegény alakja a férfi nemhez tartozik.* Ez a „férfias” jelleg jelzi a szeretet emberi sajátosságát, mellyel Isten a maga szeretetét megmutatta Izrael, az Egyház és minden ember iránt. Mérlegelve mindazt, amit az Evangéliumok Krisztus nők felé megnyilvánuló magatartásáról elmondanak, leszűrhetjük, hogy ő emberként, mint Izrael fia kinyilvánította „Ábrahám leányainak” méltóságát,²⁴ tudniillik azt a méltóságot, melynek a nő a „kezdetkor” ugyanúgy birtokában volt, mint a férfi. És Krisztus egyúttal kiemelte azt a sajátosságot – teljes gazdagságával együtt –, mely a nőt a férfitől megkülönbözteti, s melyet a teremtés misztériumában a nő ajándékul kapott. Krisztusnak a nők iránti magatartásában mintaszerűen valósult meg az, amit az *Efezusi levél* a „vőlegény” szóval fejez ki. Amiatt, hogy Krisztus isteni szeretete vőlegényi szeretet, mindenfajta emberi szeretetnek – de főként a férfi-ember szeretetének – mintája és példaképe.

Szent II. János Pál pápa: Christifideles laici

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a világi hívőknek az Egyházban és a világban betöltött hivatásáról és küldetéséről

Jn 15,16

Missziós közösség

32. Térjünk vissza a szőlőtő és szőlővesszők bibliai képéhez, amely azonnal és közvetlenül a termékenység és az élet szemlélésére indít bennünket. A szőlőtőn élő és belőle táplálkozó vesszőknek gyümölcsöt kell hozniuk, amint a Szentírásban olvassuk: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s én benne, az bő termést hoz.” (Jn 15,5) Gyümölcsöt hozni a

²⁰ Gal 3,28

²¹ vö. Gal 4,19

²² vö. 1Jn 4,19

²³ Jn 13,1

²⁴ vö. Lk 13,16

keresztény és egyházi élet lényegi követelménye, és ezért aki nem hoz gyümölcsöt, nem marad meg a közösségben: „Minden szőlővesszőt, mely nem hoz gyümölcsöt, (Atyám) lemetesz rólam” (Jn 15,2).

Ez a Jézussal fennálló közösség, melyből a Krisztus-hívók egymás közötti közössége források, a termékenység szükséges feltétele, mivel „nélkülöm semmit sem tehettek” (Jn 15,5). Ezért a másokkal való közösség a legnemesebb gyümölcs, amit a szőlővesszők hozhatnak; ez ugyanis Krisztusnak és az Ő Lelkének ajándéka.

Mivel tehát a közösség *közösséget teremt*, és saját természeténél fogva annak *közösségi küldetését* hozza létre, Jézus ezért mondja tanítványainak: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, s arra rendelvelek, hogy *elmenjete, teremjete gyümölcsöt, maradandó gyümölcsöt.*” (Jn 15,16)

A közösség és a küldetés egymással mélyen összekapcsolódnak és kölcsönösen átjárják egymást, valamint egybefonódnak olyannyira, hogy *a közösség a küldetés forrása és gyümölcse*, ezért *a közösség missziós jellegű, a misszió pedig a közösségre irányul*. Ugyanaz a Lélek, aki az Egyházat összegyűjti és egyesíti, küldi, hogy hirdesse az evangéliumot „a földkerekség végső határáig” (ApCsel 1,8). Ami pedig az Egyházat illeti, tudja, hogy a közösséget egyetemes rendeltetésű ajándékként kapta. Továbbá az Egyház úgy tekinti ezt az ajándékot, hogy az egész emberi nem és minden egyes ember számára szét kell osztania, hiszen a Szentlélektől kapta, aki a hívők szívébe kiárasztja Jézus Krisztus szeretetét, valamint a belső egység, egyszersmind a kifelé történő terjesztés csodálatos erejét. Az Egyház küldetése pedig saját természetéből születik, amint azt Krisztus rendelte, tudniillik „jele és eszköze legyen...az egész...emberi nem egységének”.²⁵ Ennek a küldetésnek az a célja, hogy mindenki megismerje és megtapasztalja az „új” közösséget, amely Isten emberré lett Fiával érkezett el az emberiség történelmébe. Erről tanúskodik János evangélista, aki a boldogító célt az Egyház egész küldetésének céljaként állítja, mondván: „Amit láttunk és hallottunk, azt nektek is hirdetjük, hogy ti is közösségben legyetek velünk. Mi ugyanis az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben.” (1Jn 1,3)

Tehát az Egyház küldetését tekintve az Úr nagy felelősséget bíz az *Isten népének többi tagjával közösségben lévő* világi Krisztus-hívókra, amint a II. Vatikáni Zsinat atyái is elismerték: „A fölszentelt pásztorok jól tudják, hogy a világi hívők mennyire javára vannak az egész Egyháznak. A pásztorok ugyanis tudják, hogy Krisztus nem arra rendelte őket, hogy egyedül hordozzák az Egyház üdvözítő küldetését a világ felé, hanem az ő nagyszerű hivataluk az, hogy úgy gondozzák a híveket és ismerjék el az ő szolgálataikat és karizmáikat, hogy valamennyien a maguk módján együtt munkálkodjanak a közös művön.”²⁶

Ez a világos és egyre növekvő fölismerés a szinódus egész munkáját áthatotta.

Szent II. János Pál pápa: Redemptoris missio

II. János Pál pápa enciklikája a minden időre érvényes missziós megbízatásról

²⁵ II. Vatikáni zsinat, Lumen Gentium kezdetű dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1.

²⁶ Uo., 30.

vö. Jn 15,12; vö. Jn 15,13

15. Az Ország meg akarja változtatni az emberek egymáshoz való viszonyát, és lépésről lépésre megvalósul, amennyiben megtanulják egymást szeretni, megtanulnak egymásnak megbocsátani, és egymásnak szolgálni. Jézus visszanyúl az egész törvényhez, és a szeretet parancsában foglalja össze lényegét (vö. Mt 22,34-40; Lk 10,25-28). Mielőtt elbúcsúzott volna övéitől, „új parancsot” adott nekik: „Ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást” (Jn 13,14; vö. 15,12). Az a szeretet, amellyel Jézus a világot szerette, életének odaadásában érte el tetőpontját (vö. Jn 15,13), ami jelzi az Isten világ iránti szeretetét (vö. Jn 3,16). Ezért Isten országának természete: minden ember közössége egymással és Istennel.

Az Ország mindenkihez tartozik: az emberi személyekhez, a közösségekhez, az egész világmindenséghez. Ezért az országért dolgozni annyit jelent, mint az isteni törekvést felismerni és ápolni, amely az emberiség történelmében jelen van, és azt átforgatja. Az országot építeni azt jelenti, hogy dolgozunk a gonosz minden formájától való megszabadulásért. Röviden: Isten Országá az Ő üdvözítő akaratának kinyilatkoztatása és megvalósítása teljes egészében.

Szent II. János Pál pápa: Pastores dabo vobis

II. János Pál pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz, a papokhoz és az egész katolikus egyház minden hívőjéhez a papképzésről korunk körülményei között

Jn 15,16

A hivatás dialógusa: Isten kezdeményezése és az ember válasza

36. Minden papi hivatás története, miként minden keresztény hivatásé is, egy Isten és ember közötti elmondhatatlan dialógus története, a meghívó Isten szeretete és az Istennek válaszoló ember szabadsága közti dialógusé. A meghívás két, egymástól elválaszthatatlan mozzanata – a szabad embernek felkínált ingyenes isteni ajándék – világlik ki nagyon szemléletesen Márk evangélista szavaiból, amikor elmondja a Tizenkét Apostol meghívásának történetét: „Ezután fölment a hegyre, és magához hívta, akiket kiválasztott. A választottak csatlakoztak hozzá.”²⁷ Nyilvánvaló, hogy Jézus abszolút szabadon hív, a Tizenkét apostol pedig először odajött, aztán követte Jézust.

Ez az összes meghívás örök „paradigmája”, mintája. Ez minden meghívott azonos útja: a prófétáké és az apostoloké; a papoké és a szerzeteseké; az összes krisztushívőké, azaz mindenkié, akit Isten meghív.

Minden meghívás legfontosabb, sőt megelőző és létrehozó mozzanata a *meghívó Isten szabad és ingyenes beavatkozása*. A meghívás csak Tőle indulhat el. Ez volt már Jeremiás próféta tapasztalata: „És szólt hozzám az Úr, mondván: Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, ismertelek téged, s mielőtt megszülettél volna, megszenteltelek és a nemzetek prófétájává

²⁷ A Neovulgatában: Jézus fölment a hegyre és magához hívta azokat, akiket ő maga akart, s azok odajöttek Hozzá” (3,13). (A ford. megj.)

adtalak téged” (1,4-5). Megerősíti ezt Pál apostol, aki minden meghívást Krisztus örök kiválasztásába helyez: „Az Atya kiválasztott minket őbenne a világ teremtése előtt... akaratának tetszése szerint” (Ef 1,5). A megelőző kegyelem ajándékát legjobban Jézus szavai fejezik ki: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendeltelek, hogy elmenjete, gyümölcsöt hozzatok és a gyümölcsötök maradandó legyen” (Jn 15,16).

Ha tehát a papi meghívás félreérthetetlen módon ugyan, de kiemeli a kegyelem elsőbbségét, Isten embert hívó szabad és szuverén akaratát a legnagyobb tisztelettel kell fogadni, és sem kiereszkolni nem szabad semmi módon, sem emberi akaratnak nem szabad alárendelni. A meghívás ugyanis az isteni kegyelem ajándéka és semmiképpen nem emberi jog; annyira, hogy „a papi életet soha nem szabad egyszerű emberi előmenetelnek, sem a szolgálati küldetést egyszerű személyes vállalkozásnak tekinteni.”²⁸ Ezért gyökerében ki van zárva a „meghívottak” minden öndicsérő dicsekvése (vö. Zsid 4,4). Akik meghívottnak érzik magukat, megindult és hálás szívvel, ugyanakkor bizalommal és rendíthetetlen és erős reménnyel fogadják a meghívást, tudván, hogy nem saját erejükre, hanem a meghívó Isten föltétlen hűségére támaszkodnak. „És magához hívta azokat, akiket kiválasztott. A választottak csatlakoztak hozzá” (Mk 3,13). A „csatlakoztak” vagy az azonos jelentésű „követték Őt” azt a szabad csatlakozást fejezi ki, mellyel a „Tizenkettő” a meghívó Mesternek válaszolt. Péter és András esetében így történt: „és szólt hozzájuk: 'Jöjjetek utánam, én emberhalásszá teszek titeket'. Ők pedig azonnal elhagyván a hajót és atyjukat, követték Őt” (Mt 4,19-20). Ugyanezt tapasztalta Jakab és János is (vö. 19,21-22). Ugyanezt tapasztalja mindenki, mert a meghívásban egyszerre ragyog föl Isten ingyenes szeretete és az emberi szabadság legnagyobb fölmagasztalása, ami abban áll, hogy az ember csatlakozik a meghívó Istenhez és föltétlen bizalommal neki adja magát.

Valójában a kegyelem és a szabadság nem ellentétesek egymással. Épp ellenkezőleg, a kegyelem, kiszabadítván a bűn rabszolgaságából, fölébreszti és megőrzi az emberi szabadságot (vö. Jn 8,34-36); gyógyítja, fölemeli és képessé teszi arra, hogy Istennek adja magát és befogadja az Ő ajándékait. S miként senki nem erőszakolhatja ki Isten abszolút ingyenes meghívását, ugyanúgy senki nem térítheti el a szabad emberi választ. Ezért még az az ifjú is, aki vissza merte utasítani Jézus „jőjj és kövess engem” meghívását – jöllehet a saját kárára tette –, a maga szabad voltát hangsúlyozta tetteivel: „hallván az ígét szomorúan elment, mert igen gazdag volt” (Mk 10,22).

A szabadság tehát a meghívás lényeges mozzanata; s ez a szabadság, ha pozitív választ ad, úgy fogalmazódik meg, mint mély és személyes csatlakozás vagy nagylelkű ajándékozás, pontosabban az ajándékba kapottak visszaajándékozása (tudniillik a meghívó Istennek, kinek a följajánlásban az Ő ajándékait mutatják be). „A meghívás – mondta VI. Pál – mértéke a válaszhoz igazodik, és csak szabad meghívások vannak; azaz az önátadásnak tudatosnak, szabadnak, teljesnek és önkéntesnek kell lennie... följajánlást mondtunk, s épp ebben van a probléma! Krisztus szelíd és átható szava mondja, ma ugyanúgy, mint tegnap, sőt még inkább, mint tegnap: Jőjj! A szabadság tehát a legsúlyosabb döntés helyzetébe kerül: a följajánlás, a bőkezűség, önmaga föláldozása által válaszolhat a meghívásra.”²⁹

²⁸ Insegnamenti XII: 2, 1417. (Az 1989. XII. 3-i Úr Angyala imádkozása után mondott beszéd)

²⁹ VI. Pál: Insegnamenti VI: 134. (Üzenet a hivatások ötödik világnapjára, 1968. IV. 19-re)

Önmaga szabad fölajánlásának – melyben a meghívó Istennek adott emberi válasz benső és mély értelme rejlik – legerőteljesebb példája s ugyanakkor gyökere Jézus Krisztus (aki az első a „meghívottak” között) teljesen szabad önfelajánlása az Atya akaratának: „Ezért a világba lépve mondja: 'Áldozatot és fölajánlást nem akartál, de testet alkottál nekem... akkor mondtam: Íme eljövök... , hogy megtegyem, Isten, a te akaratodat'" (Zsid 10,5-7).

Krisztussal bensőséges egységben a szűz és anya Mária is az összes teremtmények között a legjobban megtapasztalta a meghívás igazságát; Isten legnagyobb szeretetére senki sem adott akkora szeretettel választ, mint ő.³⁰

Jn 15,15

46. E zsinati szöveget gondosan és szeretettel kell fontolóra venni, mert könnyen kivehető belőle, hogy melyek a legfontosabb értékek, s mik a fő igényei minden papnövendék lelkiútjának.

Az első érték és igény, hogy *Jézus Krisztussal bensőséges egységben éljenek*. Ezt a keresztségben gyökerező és az Eucharisziából táplálkozó egységet a mindennapi életben önmaga állandó tökéletes megújításával kell kifejezni. Ugyanis a Szentháromsággal való bensőséges közösség, azaz a kegyelemnek az az új élete, amelytől az emberek Isten Fiaivá válnak – és ez a hívő hatalmas újdonsága –, egész „létüket” és „tevékenységüket” érinti, mert létrehozza a Szentlélek hatása alatt álló emberi lét misztériumát, amiből a keresztény élet új „éthosának” kell fakadnia. A keresztény élet e csodálatos átalakulására, mely az egész lelki élet szívét érinti, Jézus Krisztus tanított meg minket, s azt a szőlőtő és szőlővessző hasonlatával világította meg: „Én vagyok az igaz szőlőtő és az én Atyám a szőlőműves... Maradjatok bennem és én bennetek. Miként a szőlővessző nem teremhet önmagában, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, csak ha bennem maradtok. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az sok gyümölcsöt hoz, mert nálam nélkül semmit sem tehettek” (Jn 15,1-5).

A mai kultúrából sem hiányoznak a lelki és vallási értékek, mert minden ember, még ha az ellenkezőjét mutatná is, szüntelenül éhezik és szomjazik Istenre. Másrészt viszont fenyeget az a veszedelem, hogy amikor a keresztény vallást egyszerűen besorolják a sok más vallás közé, a közvélemény nem lát benne egyebet, mint hogy az embereknek nagyon sok szolgálatot tevő társadalmi, etikai értéket képvisel. Így azonban gyakran eltakarják csodálatos történeti újdonságát, mely ha tüzetesebben foglalkoznának vele, még megátalkodott lelkeket is ki tudna fordítani önmagukból, nevezetesen azt a tényt, hogy „misztériumot” nyilatkoztat ki. Ez a misztérium pedig – tudniillik Isten emberré lett Fiának eljövetele hozzánk –, amely mindazoknak, akik befogadják „hatalmat ad arra, hogy Isten Fiai legyenek” (Jn 1,12), az élet és a szeretet Isten és ember közötti személyes szövetségének üzenetévé, sőt ajándékává lesz. Ennek a csodálatos és boldogító újdonságnak örömhírét (vö. 1Jn 1,1-4) a papok csak akkor tudják közölni másokkal, ha megfelelő lelki nevelés révén e misztériummal bensőséges ismeretségbe kerültek és folyamatos tapasztalatot szereznek róla.

³⁰ 5. javaslat

E zsinati szöveg, miután kifejezte a keresztény misztérium abszolút transzcendenciáját, nem mulasztja el, hogy rávilágítson: a leendő papok Jézussal való bensőséges közössége *barátság formájában* valósítandó meg. Ezt azonban nem szabad valami abszurd emberi törekvésnek tartani: egyedül Krisztus ajándéka, aki apostolainak mondta: „Már nem mondalak titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura; hanem barátainknak mondalak titeket, mert mindazt, amit az én Atyámtól hallottam, megismertettem veletek” (Jn 15,15).

A másik nagy érték a zsinati szöveg szerint Jézus keresése: „tanulják meg Krisztust keresni”. E *krisztuskeresés az istenkereséssel* együtt a keresztény lelkiség klasszikus témája, s különlegesen is szó van róla, amikor az apostolok meghívását mondja el az Evangélium. János ugyanis, elmondván, mi történt Jézus első két tanítványával, rávilágít arra is, hogy a történetekben mekkora szerepe volt ennek a keresésnek, amikor Jézust mutatja be kezdeményezőként: „Mit kerestek?” Mindkettő viszontkérdez: „Rabbi, hol laksz?” – s az evangélista folytatja: „mondta nekik: 'Jöjjetek és lássátok'. Jöttek tehát és látták, hol lakik, és aznap nála maradtak” (Jn 1,37-39). Ebből nyilvánvaló: a papságra készülők lelki életének e keresés a meghatározója és elsődleges alapja.

A papnövendék minden erejével arra törekszik, hogy a Mestert megtalálja, kövesse Őt és közösségben maradjon vele. Később a papi életben és szolgálatban állandóan folytatandó ez a keresés, mert a Krisztus életében és példájában való részesedés és az Ő követésének hatalmas misztériuma soha ki nem meríthető. Ugyanígy folytatandó a Mester „megtalálása”, mégpedig mások javára, tudniillik, hogy másokban is föltámadjon a vágy e Mester megtalálására. Saját életünk tapasztalatával ugyanis meg lehet indítani másokat, hogy megosszák velünk fölfedezésünket. Ez volt az út, melyen Andrása testvérét, Simont odavezette Jézushoz: „András ugyanis – mondja az evangélista – elsőnek a testvérével, Simonnal találkozott, és mondta neki: 'Megtaláltuk a Messiást' (ami azt jelenti: a Krisztust), és odavezette őt Krisztushoz” (Jn 1,41-42). Ezután Simon is meghívást kapott, hogy apostol legyen: „Jézus rátekintett és mondta: 'Te vagy a Simon, János fia; Kéfás lesz a neved' (ami azt jelenti: Péter)” (1,42).

De mit jelent a lelki életben Krisztust keresni? És hol találjuk meg Őt? „Mester, hol laksz?” Az *Optatam totius* zsinati dekrétum három utat jelöl meg válaszul: „Isten igéjének hívó elmélkedését; aktív részvételt az Egyház szent misztériumaiban; a szeretet szolgálatát a gyengébbek iránt, vagy más szóval, magunkhoz ölelni a 'kisdedeket’”. Ezzel három nagy értéket mutat meg a Zsinat, melyek köré épül a papnövendékek lelki nevelése.

vö. Jn 15,14-15

47. Jézus küldetése a sok-sok gyógyítással mutatja, hogy *Isten mennyire szívén viseli az ember testi életét*. Jézust, „a test és lélek orvosát”³¹ az Atya azért küldte, hogy hirdesse az evangéliumot a szegényeknek és gyógyítsa a megtört szívűeket.³² Amikor tanítványait elküldte a világba, olyan küldetést bízott rájuk, amelyben a betegek gyógyítása kapcsolódik az Evangélium hirdetéséhez: „Elmenvén hirdessétek, hogy közel van a mennyek országa.

³¹ Antiochiai Szent Ignác: Az efezusiakhoz írt levél 7,2

³² vö. Lk 4,18; Iz 61,1

Gyógyítsatok betegeket, támasszatok föl halottakat, tisztítsatok meg leprásokat, űzzetek ördögöket.”³³

Kétségtelen, *a testi élet a maga földi állapotában a hívő számára nem abszolút érték*, annyira nem, hogy elvárható tőle, hogy egy nagyobb jóért föláldozza; miként Jézus mondja: „aki meg akarja menteni az életét, elveszíti; aki pedig elveszíti az életét értem és az Evangéliumért, megmenti azt”.³⁴ Erre több példát is látunk az Újszövetségben. Jézus nem vonakodott föláldozni magát, szabadon ajánlotta föl életét az Atyának áldozatul³⁵ övéiért. Az Előfutárnak, Keresztelő Jánosnak a halála is tanúsítja, hogy a földi élet nem abszolút érték: többet ér nála az Úr szavához való hűség, akkor is, ha az élet kerül miatta veszedelembé.³⁶ István, miközben elveszik földi életét, mert hűséges tanúja az Úr föltámadásának, követi Mestere nyomdokait és a megbocsátás szavával áll megkövezői előtt,³⁷ s megnyitja a vértanúk megszámlálhatatlan sorát, akiket az Egyház kezdettől fogva annyira tisztel.

De önkényesen senki sem választhat az élet és a halál között; ennek a döntésnek egyedül a Teremtő feltétlen ura, Ő, akiben „élünk, mozgunk és vagyunk”.³⁸

vö. Jn 15,12

49. A lelki nevelés azt is magával hozza, hogy a pap megtanulja *Krisztust keresni az emberekben*. A lelki élet rejtett, belső dolog, Istennel való bensőséges kapcsolat, az imádság és a szemlélődés élete. Azonban ez az Istennel való találkozás és annak fölfedezése, hogy az isteni szeretet az Atya szeretete mindenki iránt, magával hozza azt a figyelmen kívül nem hagyható követelményt, hogy a lelki életet élő ember találkozzék a felebaráttal és adja oda magát mások javáért egy olyan alázatos és szíves szolgálatban, melyre Jézus szinte életprogramként adott példát, amikor megmosta tanítványai lábát: „Példát adtam nektek, hogy miként én tettem veletek, ti is úgy cselekedjetek” (Jn 13,15).

E nagylelkű és ingyenes önjárandékozásra való nevelés – melyet a papságra készülők közösségi élete is támogat – alapföltétel azok élete számára, akik úgy döntöttek, hogy az életét a juhaiért adó Jó Pásztor képmásai, epifániái akarnak lenni (vö. Jn 10,11-15). Ebből a szempontból a lelki nevelést, melynek ki kell tárulnia a pásztori és karitatív tevékenységre is, nagyon segíti a Jézus Szíve iránti helyes, azaz erős, de gyengéd tisztelet, miként a Szinódusi Atyák mondták: „Jézus Szívének lelkiségében nevelni a leendő papokat azt jelenti: megtanulnak a pap és Jó Pásztor Krisztus szeretetével és érzületével összhangban élni; azzal a szeretettel, mellyel Ő szereti az Atyát a Szentlélekben, és szereti az embereket egészen addig, hogy életét adja értük.”³⁹

A pap tehát „*a szeretet embere*”, és úgy kell nevelni, hogy képes legyen másokat Krisztus

³³ Mt 10,7–8; vö. Mk 6,13; 16,18

³⁴ Mk 8,35

³⁵ vö. Jn 10,17

³⁶ vö. Mk 6,17–29

³⁷ vö. ApCsel 7,59–60

³⁸ ApCsel 17,28

³⁹ 23. javaslat

követésére és a felebaráti szeretet parancsának teljesítésére nevelni (vö. Jn 15,12). Ehhez azonban az kell, hogy elhiggye: a Szentléleknek szüntelenül nevelnie kell őt Krisztus szeretetére. Ebből nyilvánvaló, hogy a papságra való fölkészítés nem hanyagolhatja el a szeretetre való nevelést; arra a szeretetre, melyet ma „a szegényebbek különleges és őket pozitíven megkülönböztető szeretetének” mondunk, ugyanis a hit e szegényebbekben fedezi föl Jézus jelenlétét (vö. Mt 25,40) és az Ő bűnösök iránti irgalmas jóságát.

A szeretet szeretetből való önátadásra vezető útján találja meg a maga helyét a pap lelki nevelésében *a szegénységre, a cölibátusra és az engedelmességre való nevelés.*⁴⁰ Ezt a Zsinat a következőképpen látta, amikor a papnövendékekhez szólt: „A papnövendékek világosan értsék meg, hogy nem uralkodásra és nem rangok viselésére hivatottak, hanem arra, hogy teljesen Isten szolgálatára és a pásztori szolgálatra szenteljék magukat. Nagyon törekedve a papi engedelmességre, a szegény életstílusra és az önmegtagadó lelkületre, úgy alakuljanak, hogy készségesen le tudjanak mondani a megengedett, de nem hasznos dolgokról, és hasonlónak tudjanak válni a megfeszített Krisztushoz.”⁴¹

vö. Jn 15,13

Az Egyház és a Püspök

65. Mivel a papnövendékek képzése az Egyház hivatásigazgató tevékenységéhez tartozik, joggal állítható, hogy az Egyház olyan közösség, mely rendelkezik a kegyelemmel és a tekintéllyel ahhoz, hogy mindazokat kísérelje útjukon, akiket az Úr arra hív, hogy a papságban szolgáljanak.

Az Egyház misztériumának átgondolása segít abban, hogy a papneveléssel foglalkozó személyek és testületek mibenlétét és teendőit jobban meg lehessen határozni.

Az Egyház ugyanis természete szerint Krisztus jelenlétének és velünk foglalkozásának emlékeztető és szentsége; üdvözítő jelenlétéhez tartozik a papi hivatás, de nemcsak az, hanem a követés módja is, annyira, hogy aki meghívást kapott, annak föl kell ismernie az Úr kegyelmét, és szabadon és szeretettel kell rá válaszolnia. Jézus Lelke pedig világosságot és erőt ad a hivatással kapcsolatos döntésekre és annak követésére. *A hiteles papnevelés tehát nem történhet másként, csak Krisztus Lelkének hatása alatt.* Ezt minden nevelőnek tudnia kell. Ki ne ismerné ezt a nagy „segítség”, mely teljesen ingyenes és rendkívül hatékony, s melynek a papnevelésben hatalmas „súly” van? Kit ne töltene el öröm a nevelő méltósága láttán, aki a papnövendékek számára Krisztus helyettese? Ha tehát a papnevelés lényegében a jövő „pásztorának” fölkészítése Jézus Krisztusnak, a Jó Pásztornak példája szerint, ki adhatná meg a pásztori szeretetet, ha nem maga Jézus – aki maga is e szeretetből élt a teljes önátadásig (vö. Jn 15,13; 10,11), s akarja, hogy az összes papok is hasonlóképpen éljenek –Lelkének kiárasztása által?

A püspök az első, aki a papnevelésben Krisztust képviseli. A püspökről, bármely püspökről elmondhatók a Márktól már többször idézett szavak: „Magához hívta azokat, akiket kiválasztott. A választottak csatlakoztak hozzá, Tizenkettőt választott ki, hogy társai legyenek, s hogy elküldje őket...” (3,13-14). Ezért a püspök feladata, hogy hiteles hivatásnak ismerje el a

⁴⁰ 23. javaslat

⁴¹ OT 9. p

lélek belső hivatását. Ha minden hívó *odamehet* a püspökhöz, mert mindannyiuknak Pásztorja és Atyja, akkor az összes papok is – azon az alapon, hogy egy és ugyanazon papságban és szolgálatban részesülnek – *odamehetnek* hozzá: a püspök, buzdít a Zsinat, „testvéreinek és barátainak” tekintse a papokat.⁴² Ugyanezt joggal kell mondanunk mindazokról, akik a papságra készülnek. Az, hogy „vele vannak”, csodálatosan kifejezi a püspök tekintélyét és különleges felelősségét a papjelöltek képzéséért, s abban nyilvánul meg, hogy gyakran meglátogatja őket, s bizonyos értelemben „velük marad”.

A püspök jelenlétének különös értéke van, nemcsak amiatt, mert segíti a szeminárium közösségét a részegyházba való szerves beilleszkedésben s a Pásztorral való egységben, hanem amiatt is, mert megerősíti azt a pásztori célt, mely az első helyet foglalja el az egész papképzésben. Végül jelenlétével s azzal, hogy maga is részt vesz a növendékek lelkipásztori gyakorlataiban, a püspök nagyon segíti az „egyházias érzék” érlelődését, mely mint kiemelkedő lelki és pásztori érték, szinte központja a papi szolgálatnak.

Szent II. János Pál pápa: *Veritatis splendor*

II. János Pál pápa enciklikája a Katolikus Egyház minden püspökének az Egyház erkölcsstanának néhány alapvető kérdéséről

Jn 15,12; Jn 15,13

20. Jézus megköveteli, hogy a szeretet útján kövessük és utánozzuk Őt, egy olyan szeretet útján, mely Isten iránti szeretetből teljesen odaadja magát a testvéreinek: „Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, *miként* én szerettelek titeket” (Jn 15,12). Ez a „*miként*” követeli Jézusnak, az Ő szeretetének *utánzását*, melynek jele a lábmosás: „Ha tehát én, az Úr és a Mester megmostam lábatokat, nektek is mosnotok kell egymás lábát. Példát adtam nektek, hogy *miként* én cselekedtem, ti is úgy cselekedjétek” (Jn 13,14-15). Jézus cselekvésmódja és szava, tettei és parancsai a keresztény élet erkölcsi törvénye. Cselekedetei ugyanis – s egész különlegesen szenvedései és kereszthalála – az eleven kinyilatkoztatások az Atya és az emberek iránti szeretetéről. S Jézusnak épp ez a szeretete kívánja, hogy utánozzák azok, akik követik Őt. Ez az „*új*” parancs: „Új parancsot adok nektek, hogy szeressétek egymást; *miként* én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Arról fogja megismerni mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel leszteket egymás iránt.” (Jn 13,34-35).

Ez a „*miként*” mutatja a *mértéket* is, mellyel Jézus szeretett, s mellyel tanítványainak szeretniük kell egymást. Miután azt mondta, hogy „Az az én parancsom; hogy szeressétek egymást, *miként* én szerettelek titeket” (Jn 15,12), beszédét azokkal a szavakkal folytatja, melyek életének a kereszten történő fölládozásáról szólnak, ami nem más, mint egy „mindvégig” való szeretet bizonyága (Jn 13,1): „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, aki életét adja a barátaiért” (Jn 15,13).

Amikor az ifjút követésre hívja a tökéletesség útjára, Jézus azt kívánja tőle, hogy a szeretet parancsában legyen tökéletes, az „*Ő*” parancsában: hogy olvadjon bele az Ő teljes

⁴² PO 7. p.

odaadásába, utánozza és élje újra a „jó” Mester szeretetét, azét, aki „mindvégig” szeretett. Jézus a maga részéről minden embertől ezt kívánja, aki követője akar lenni: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem.” (Mt 16,24)

Jn 15,10

24. Így mutatkozik meg a szeretet parancsának igazi és eredeti arca, és a tökéletességé is, melyre törekszük: olyan *képességről* van szó, *mely az embernek kegyelemből adatik*, Isten ajándéka szeretetből. Másrészt éppen annak fölismeréséből, hogy ajándékot kaptunk, hogy Jézus Krisztusban birtokoljuk Isten szeretetét, születik és él az Isten és a felebarátok iránti teljes szeretet *felelős válasza*, miként azt János apostol első levelében sürgeti: „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől való, és mindenki, aki szeret, az Istentől való és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet...”

Ha Isten így szeretett minket, nekünk is szeretnünk kell egymást... Mi azért szeretjük Isten, mert Ő előbb szeretett minket.” (1Jn 4,7-8.11.19)

E feloldhatatlan kapcsolatot az Úr kegyelme és az emberi szabadság, az ajándék és a feladat között Szent Ágoston egyszerű és mély szavakkal fejezi ki, amikor így imádkozik: „*Add, amit parancsolsz, és parancsold, amit akarsz.*”⁴³ Az ajándék nem csorbítja, hanem erősíti a szeretet erkölcsi követelményét: „Az az Ő parancsa, hogy higgyünk az Ő Fiának, Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, ahogy parancsolta nekünk.” (1Jn 3,23) Az Ő szeretetében „megmaradni” csak az tud, aki megtartja parancsait, miként Jézus mondta: „Ha megtartjátok parancsaimat, megmaradtok az én szeretetemben, miként én megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok az Ő szeretetében”. (Jn 15,10)

Összegyűjtve mindazt, ami Jézus és az apostolok prédikációinak erkölcsi tanításához tartozik, és csodálatos szintézisbe fogva össze Kelet és Nyugat atyáinak nagy hagyományát – különösen Szent Ágostonét⁴⁴ – Szent Tamás azt mondja, hogy *az új Törvény a Szentlélek kegyelme, mely a hit által Krisztusban adatott.*⁴⁵ A parancsolatok, melyekről az evangélium beszél, erre a kegyelemre készítenek elő vagy következményeit viszik az életbe. Az új Törvény ugyanis nem csupán megmondja, mit kell tenni, hanem erőt is hoz az „igazság megtételéhez” (vö. Jn 3,21). Ugyanakkor Aranyszájú Szent János megjegyzi, hogy az új Törvény akkor hirdettetett ki, amikor Pünkösöd napján a Szentlélek leszállt a mennyből, és hozzáteszi, hogy az apostolok „nem hegyről jöttek le, kezükben kőtáblákkal, mint Mózes, hanem a Szentlelket hordozták körbe a szívükben... a kegyelem által eleven könyvekké és élő Törvényekké váltak.”⁴⁶

vö. Jn 15,13

⁴³ CCL 27: 176 (Confessiones, X, 29,40); vö. PL 44: 899 (De gratia et libero arbitrio, XV.)

⁴⁴ CSEL 60: 189; 200 (De spiritu et littera, 21,36; 26,46)

⁴⁵ vö. Summa Theologiae I-II, 106, 1

⁴⁶ PG 57: 15 (In Matthaum, homilia I,1,)

50. Most lehet megérteni a természetes törvény igazi tartalmát, mely az ember eredeti és sajátos természetéhez tartozik, ti. „az emberi személy” természetéhez (GS 51), amely *maga a személy a test és a lélek egységében*, biológiai és lelki adottságaival és egyéb jellegzetességeivel együtt, melyek mind szükségesek célja eléréséhez. „A természetes erkölcsi törvény kifejezi és előírja azokat a célokat, jogokat és kötelességeket, melyek az emberi személy testi és lelki természetén alapulnak. Ezt a törvényt nem lehet egyszerű biológiai törvénynek tekinteni, hanem úgy kell meghatározni, mint az értelem rendjét. A Teremtő arra hívja az embert, hogy e rendnek megfelelően rendezze és irányítsa életét és cselekedeteit, használja és élvezze a testét.”⁴⁷ Annak a törvénynek például, hogy az emberi életet föltétlen tisztelni kell, eredete és fundamentuma a személy sajátos méltóságában keresendő, és nem a saját fizikai élet megőrzésének természetes ösztönében. Így az emberi élet, bár az embernek fő java, a személynek mindig önértéket képviselő javával kapcsolatban nyer erkölcsi tartalmat: erkölcsileg mindig tilos ártatlan embert ölni, de az igazság melletti tanúskodásért vagy a felebarát szeretetért odaadni az életet megengedett, dicséretes, sőt kötelező lehet (vö. Jn 15,13). Valójában a test sajátosan emberi jelentését csak akkor lehet megérteni, ha az emberi személyt „összetett egésznek”, azaz „testben megnyilvánuló léleknek és halhatatlan lélek által megformált testnek” látjuk.⁴⁸ A természetes mozgások csak annyiban erkölcsiek, amennyiben az emberi személyhez és annak kifejeződéséhez kapcsolódnak, mert a személy csak az emberi természetben tud megnyilvánulni. Az Egyház, amikor elutasítja a testiségnek olyan meghamisításait, melyek megfosztják emberi jelentésétől, az embernek szolgál és megmutatja neki az igaz szeretet útját, az egyedüli utat az igaz Istenhez.

Az így értett természetes törvény nem engedi szétválasztani a szabadságot és a természetet. Ezek ugyanis harmonikusan összeillenek és bensőségesen átjárják egymást.

Jn 15,13

87. Krisztus kinyilatkoztatja, hogy a hiteles szabadság föltétele az *igazság* becsületes és nyílt elismerése: „megismeritek majd az igazságot, és az igazság szabaddá tesz titeket.” (Jn 8,32).⁴⁹ Az igazság tesz szabaddá a hatalmasok előtt és ad erőt a vértanúságra. Így történt ez Jézussal Pilátus előtt: „Én arra születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról.” (18,37) Így kell imádniuk Istent igaz imádóinak „lélekben és igazságban”: (4,23) ebben az imáadásban válnak szabaddá. Az igazsággal való kapcsolat és Isten imádása úgy mutatkozik meg Jézus Krisztusban, mint a szabadság gyökere.

Jézus azt is kinyilatkoztatja, s nem csupán szavakkal, hanem a létével is, hogy a szabadság a *szeretetben*, azaz az *önátadásban* valósul meg. Ő, aki azt mondja: „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, aki életét adja a barátaiért”, (15,13) szabadon megy a szenvedés elé (vö. Mt 26,46) és az Atya iránti engedelmisségben a kereszten odaadta életét minden emberért (vö. Fil 2,6-11). Ily módon a megfeszített Krisztus szemlélése az az út, melyen az Egyháznak naponta járnia kell, ha meg akarja érteni a szabadság teljes értelmét: az önátadást *Isten és a testvérek szolgálatában*. A megfeszített és föltámadott Úrral való közösség a kimeríthetetlen forrás,

⁴⁷ AAS 80: 74 (Hittani Kongregáció: Donum vitae instrukció, 1987. II. 22.); vö. Humanae vitae enc., 10.

⁴⁸ Familiaris consortio ap. buzdítás, 11. p.

⁴⁹ vö. Redemptor Hominis enc. 12. p

melyből az Egyház folyamatosan merít, hogy a szabadságban, önátadásban és szolgálatban tudjon élni. A „szolgáljak az Úrnak vidámságban” zsoltársort kommentálva mondja Szent Ágoston: „Szabad a szolgálat az Úrnál; szabad a szolgálat ott, ahol nem a kényszer, hanem szeretet szolgál ... A szeretet tegyen szolgálóvá, mert az igazság tett szabaddá téged... Egyszerre vagy szolga és szabad: szolga, mert teremtve vagy; szabad, mert Isten, aki teremtett szeret téged, sőt azért is szabad vagy, mert szereted azt, aki teremtett ... Az Úr szolgája vagy, az Úr szabadosa vagy. Ne keress olyan fölszabadítást, mely eltávolít téged a fölszabadítód házából!”⁵⁰

Ily módon az Egyház, s benne minden egyes keresztény arra hivatott, hogy részesedjék Krisztus királyságában a kereszten (vö. Jn 12,32), az Emberfia kegyelmében és felelősségében, aki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon és odaadja az életét váltságul sokakért.”(Mt20,28).⁵¹

Jézus tehát az Isten akarata iránti teljes engedelmességben a tökéletes szabadság eleven és személyes foglalata. Az Ő megfeszített teste az igazság és a szabadság elválaszthatatlan kapcsolatának teljes kinyilatkoztatása, miként a halálból való föltámadása az Istenben megélt szabadság üdvözítő erejének és termékenységének legnagyobb fölmagasztalása.

Szent II. János Pál pápa: Evangelium vitae

II. János Pál pápa enciklikája a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, szerzeteseknek

és szerzetesnőknek, a laikus krisztushívőknek és minden jóakarátú embernek az emberi élet sérthetetlenségéről

vö. Jn 15,13

49. Izrael története mutatja, *mily nehéz megtartani az élet törvényéhez való hűséget*, melyet Isten az emberek szívébe írt és szövetséggel pecsételt meg a Sinai hegyen.

Az Isten tervétől eltérő életmegoldások keresésével szemben különösen a Próféták emelték föl szavukat, hogy egyedül az Úr az élet hiteles forrása. Jeremiás így ír: „Az én népem két gázságot követett el: elhagytak engem, az élő víz forrását, hogy ciszternákat ássanak maguknak, repedt ciszternákat, melyek nem tartják meg a vizet.”⁵² A Próféták vádlón mutatnak rá azokra, akik megvetik az életet és megsértik a személyek jogait: „Mint a föld porát, úgy tapossák a szegények fejét”;⁵³ „Ártatlan vérrrel töltötték meg ezt a helyet”.⁵⁴ Ezekiel többször is megbélyegzi Jeruzsálemet, „a vérengzős várost”,⁵⁵ „a várost, mely vért ont önmagában”.⁵⁶

⁵⁰ CCL 39: 1397 (Enarratio in Psalmum XCIX,7)

⁵¹ vö. LG 36; Redemptor Hominis enc. 21. p

⁵² Jer 2,13

⁵³ Ám 2,7

⁵⁴ Jer 19,4

⁵⁵ Ez 22,2; 24,6.9

⁵⁶ Ez 22,3

De miközben a Próféták kárhoztatják az élet elleni bűnöket, egy új életelvre próbálják fölhívni a figyelmet, mely új kapcsolatot tud megalapozni Istennel és a testvérekkel, és föltárják a hallatlan és rendkívüli lehetőséget az élet *Evangeliumában* rejlő követelmények megértésére és megvalósítására. Mindez kizárólag Isten ajándékával lehetséges, aki megtisztít és megújít: „Tiszta vizet hintek rátok....”.⁵⁷ Ennek az új szívnek köszönhetően lehet megérteni és megvalósítani az élet igazabb és mélyebb tartalmát: ti. hogy *olyan ajándék, amely elajándékozottan válik teljessé*. Ez az a fénylő üzenet, melyet az Úr Szolgája mond el az élet értékéről: „Ha odaadja az életét engesztelésül, hosszú életű ivadékot lát..., lelkének gyötrelméért meglátja a világosságot”.⁵⁸

A Názáreti Jézus életében teljesedik be a Törvény, és Lelke által adatik az új szív. Jézus ugyanis nem föloldja a Törvényt, hanem beteljesíti.⁵⁹ a Törvény és a Próféták a kölcsönös szeretet arany szabályában foglaltnak össze.⁶⁰ Őbenne a Törvény véglegesen „evangeliummá” vált, Isten világ fölötti uralmának jó hírévé, mely az egész létet visszavezeti gyökereihez és eredeti távlataihoz. Az *Új Törvény*, „a Lélek törvénye, mely életet ad Jézus Krisztusban”.⁶¹ Az Urat követve, aki életét adta barátaiért,⁶² ennek az életnek alapvető megnyilvánulása *ön maga odaadása a szeretetben a testvérekért*: „Mi tudjuk, hogy a halálból átmentünk az életre, mert szeretjük a testvéreket”.⁶³ Ez a szabadság, az öröm és a boldogság törvénye.

Jn 15,13

51. De van még egy esemény, mely magához vonja tekintetemet és megindult elmélkedésre késztet: „Miután megkapta az ecetet, Jézus így szólt: Beteljesedett! És lehajtván a fejét, kilehelte lelkét”.⁶⁴ Az egyik római katona pedig „lándzsával átszúrta oldalát, melyből nyomban víz és vér folyt ki”.⁶⁵

Most már minden beteljesedett. A „kilehelte lelkét” kifejezés Jézus halálát szemlélteti, mely hasonlít minden emberi halálhoz, de utal a „Szentlélek ajándékára”, mellyel Ő kiragad minket a halálból és új életet ajándékoz nekünk.

Isten életéből kap részt az ember. Az Egyház szentségei által – melyeknek szimbóluma volt a Krisztus oldalából kifolyó víz és vér – folyamatosan árad ez az élet Isten fiaiba, akik az Új Szövetség népét alkotják. *A Keresztből, az élet forrásából születik és gyarapszik „az élet népe”*.

⁵⁷ Ez 36,25–26; vö. Jer 31,31–34

⁵⁸ Iz 53,10.11

⁵⁹ vö. Mt 5,17

⁶⁰ vö. 7,12

⁶¹ Róm 8,2

⁶² vö. Jn 15,13

⁶³ 1Jn 3,14

⁶⁴ Jn 19,30

⁶⁵ 19,34

A Kereszt szemlélése így a végső gyökerekhez visz el bennünket. Jézus, aki a világba lépve ezt mondta: „Íme, eljövök, hogy megtegyem, ó Isten, akaratodat”,⁶⁶ teljesen engedelmes volt az Atya iránt azáltal, hogy „szerette övéit, akik a világban voltak, mindvégig szerette őket”,⁶⁷ és odaadta önmagát értük.

Ő, aki „nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és odaadja az életét megváltásul sokakért”,⁶⁸ a szeretet csúcsát a Kereszten érte el. „Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, aki életét adja a barátaiért”.⁶⁹ S ő meghalt értünk, amikor mi még bűnösök voltunk.⁷⁰

Ily módon hirdeti meg, hogy *az élet akkor éri el központját, értelmét és teljességét, amikor elajándékozzák.*

Az elmélkedés ezen a ponton dicséretté és hálává változik, s ugyanakkor arra indít, hogy utánozzuk és kövessük Jézust.⁷¹

Mi magunk is arra vagyunk hivatva, hogy odaadjuk életünket testvéreinkért, így valósítva meg teljesen igazságban létünk értelmét és rendeltetését.

És képesek leszünk erre, mert Te, ó Urunk, példát adtál nekünk és Lelked erejét közölted velünk. Meg tudjuk tenni, ha minden áldott nap Veled – és mint Te –engedelmesek leszünk az Atya iránt és megtesszük az ő akaratát.

Engedd ezért, hogy tanulékony szívvel és nagylelkűen hallgassunk minden szót, mely Isten szájából való: így nem csak azt fogjuk megtanulni, hogy ne öljük meg, hanem tisztelni, szeretni és gyarapítani fogjuk az emberi életet.

vö. Jn 15,13

86. Az Istennek kijáró szellemi kultusz természetének megfelelően⁷² az *élet Evangéliuma* ünneplésének az önátadásban és mások szeretetében megélt *mindennapi életben* kell megvalósulnia. Így egész életünk az élet ajándékának hiteles és felelős elfogadása és Isten őszinte és hálás dicsérete lesz, akitől ezt az ajándékot kaptuk. Ez történik férfiak és nők, gyermekek és felnőttek, fiatalok és öregek, egészségesek és betegek megszámlálhatatlan, gyakran rejtett és alázatos önátadásában.

E szeretetben és emberségben gazdag légkörben *hősies gesztusok* is születnek. Ezek az *élet Evangéliumának legnagyobb ünnepei*, mert teljes önátadással hirdetik azt; a szeretet legnagyobb

⁶⁶ vö. Zsid 10,9

⁶⁷ Jn 13,1

⁶⁸ Mk 10,45

⁶⁹ Jn 15,13

⁷⁰ vö. Róm 5,8

⁷¹ vö. 1Pt 2,21

⁷² vö. Róm 12,1

fokának, az élet odaadásának fénylő megnyilvánulásai;⁷³ részesedést jelentenek a keresztszertériumban, melyen Jézus föltárja, mennyit ér neki minden ember élete, s hogy miként valósul meg ez az élet a teljes odaadásban. A kiáltó hősiességek mellett ott van a mindennapi hősiesség is, a jóságnak azok az apró vagy nagy tettei, melyek az élet hiteles kultúráját táplálják. Ezek között különleges elismerést érdemel szervek erkölcsileg elfogadható formában történő ajándékozása, mely az élet vagy a gyógyulás lehetőségét adja vissza már reménytelen betegeknek.

Ehhez a mindennapos hősiességhez tartozik az a csöndes, de mennyire termékeny és ékesszóló tanúság, melyet „azok a bátor édesanyák tesznek, akik fönttartások nélkül adják oda magukat családjuknak, akik elszenvedik a szülés fájdalmait és készek minden fáradságra és áldozatra, hogy minél inkább odaadjanak mindent, ami jó csak bennük van.”⁷⁴ Küldetésük teljesítése közben „ezek a hős édesanyák nem mindig találnak támogatásra környezetükben, sőt a tömegkommunikációs eszközök által hirdetett életmodellek nem kedveznek az anyaságnak. A haladás és a modernség nevében túlhaladottnak mondják a hűség, a tisztaság és az áldozat értékeit, melyeknek a keresztyén jegyesek és édesanyák hosszú sora volt és marad hordozója... Köszönet nektek, hős édesanyák, legyőzhetetlen szeretetetekért! Köszönet nektek, Istenbe és az Ő szeretetébe vetett rendíthetetlen bizalmatokért. Köszönet életetek áldozatáért... Krisztus a húsvéti misztériumban megfizet nektek az ajándékért, amit adtatok. Neki ugyanis van hatalma ahhoz, hogy visszaadja az életet, amit Őerte föláldoztatok.”⁷⁵

Szent II. János Pál pápa: Vita consecrata

II. János Pál pápa szinodus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz a szerzetesrendekhez és szerzetesi kongregációkhoz, az apostoli élet társaságaihoz, a világi intézményekhez és minden hívőhöz az Istennek szentelt életről és annak küldetéséről az Egyházban és a világban

vö. Jn 15,16

Az Atyától az Atyához: Isten kezdeményezése

17. Az Istennek szentelt személyek számára az Úr Jézus dicsőségének szemlélése a színéváltozásban elsősorban az Atyát, minden jó Teremtőjét és ajándékozóját tárja föl, aki teremtményét különleges szeretettel és egy sajátos küldetésre való tekintettel vonja magához (vö. Jn 6,44). „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” (Mt 17,5) Amikor a meghívott személy ezt a belső vonzástól kísért szólítást követi, őt a maga kizárólagos szolgálatára hívó Isten szeretetére hagyatkozik, s teljesen neki és üdvözítő tervének szenteli magát (vö. 1Kor 7,32–34).

Ebben áll az Istennek szentelt életre szóló meghívás lényege: teljesen az Atya kezdeményezése (vö. Jn 15,16), mely a választottaktól választ vár.⁷⁶ Isten ezen ingyenes szeretetének

⁷³ vö. Jn 15,13

⁷⁴ L'Osservatore Romano 1994. IV. 25: 5. (II. János Pál homíliája Isidor Bakanja, Eli-sabeth Canori Mora és Ioannula Beretta Molla boldoggá avatásakor)

⁷⁵ Uo.

⁷⁶ Enchiridion Vaticanum 9,184. (A Szerzetesek és Világi Intézmények Kongregációjának instrukciója: Essential elements 5. 1983. május 31.)

megtapasztalása oly mélységes és erős, hogy az érintett személy úgy érzi, életének föltétlen odaadásával kell válaszolnia, úgy, hogy mindent, jelent és jövőt egyaránt az Ő kezébe ajánl. Ezen az alapon lehet az Istennek szentelt személyek identitását – Szent Tamás fölfogása szerint – tökéletes odaadásuk felől megérteni, mely odaadás a szó szoros értelmében vett önfeláldozáshoz hasonlítható.⁷⁷

vö. Jn 15,16

Krisztushoz hasonlóan az Isten országának szentelve

22. Az Istennek szentelt élet a Szentlélek készítésére „kifejezettebben követi és az Egyházban mindig láthatóvá teszi”⁷⁸ azt az életformát, melyet Jézus, akit országáért az Atya megszentelt és a világba küldött, magára vállalt és az Őt követő tanítványok számára meghatározott (vö. Mt 4,18–22; Mk 1,16–20; Lk 5,10–11; Jn 15,16). Jézus Istennek-szenteltsége világosságánál minden szentség forrásának, az Atyának kezdeményezésében fedezhetjük föl az Istennek szentelt élet ősforrását. Ugyanis Jézus maga az, akit „Isten fölkent Szentlélekkel és erővel” (ApCsel 10,38), „akit az Atya megszentelt és a világba küldött” (Jn 10,36). A Fiú magához öelve az atyai konszekrációt, viszonzásul Neki szenteli magát az emberekért (vö. Jn 17,19): tiszta, engedelmes és szegény élete az Atya tervével való gyermeki és tökéletes azonosulásának kifejeződése (vö. Jn 10,30; 14,11). Tökéletes önátadása földi élete minden mozzanatának a megszentelő Istennek-szenteltség jelentését adja.

Ő az engedelmisség maga, aki nem azért szállt alá az égből, hogy a saját akaratát tegye, hanem annak akaratát, aki Őt küldte (vö. Jn 6,38; Zsid 10,5.7). Egész életmódját és cselekvési stílusát az Atya kezébe helyezi (vö. Lk 2,49). Gyermeki engedelmisséggel magára veszi a szolgai állapotot: „Kiüresítette magát, és olyan lett, mint egy rabszolga, ... és engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” (Fil 2,7–8) Az Atya iránti engedelmisségben Krisztus – jóllehet elismeri és védelmezi a házastársi élet méltóságát és szentségét – szűzi életet él, és így föltárja a szüzesség nagy értékét és titokzatos lelki termékenységét. Az Atya tervével való azonosulása nyilatkozik meg szegénységében is: „Ő, aki gazdag volt, értetek szegénnyé lett, hogy titeket szegénysége által gazdaggá tegyen.” (2Kor 8,9) Tökéletes szegénysége mutatkozik meg abban, hogy mindenét az Atyának ajándékozza.

Az Istennek szentelt élet élő emlékezés Jézus élet- és cselekvésmódjára, arra, ahogyan a megtestesült Ige az Atya és a testvérek színe előtt viselkedett. Az Istennek szentelt élet ugyanis az Üdvözítő életének és tanításának eleven hagyománya.

vö. Jn 15,16

Krisztus tanúi a világban

25. A húsvéti misztériumból ered a missziós karakter, az egész egyházi élet egyik jellegzetes dimenziója, mely az Istennek szentelt életben egész különlegesen valósul meg. Elmondhatjuk ugyanis – a szó szoros értelmében a pogányok között misszionáló intézmények karizmájától függetlenül –, hogy a missziós, azaz küldetés-karakter az Istennek szentelt élet minden formájának

⁷⁷ vö. STh II-II, 186, 1.

⁷⁸ LG 44.

lényegéhez tartozik. Amilyen mértékben éli az Istennek szentelt személy azt az életet, mely kizárólag az Atyának van szentelve (vö. Lk 2,49; Jn, 4,34), s melyet Krisztus magához ragadott (vö. Jn 15,16; Gal 1,15--16) és a Szentlélek lelkesít (vö. Lk 24,29; ApCsel 1,8; 2,4), annyira hatékonyan működik együtt az Úr Jézus küldetésével (vö. Jn 20,21) és vesz részt intenzíven a világ megújításában.

Az Istennek szentelt személyek első apostoli feladata önmagukra irányul és azáltal teljesítik, hogy kitarják szívüket a Szentlélek működése előtt. Tanúságtételük az egész Egyházat emlékezteti arra, hogy az első helyen az ingyenes istenszolgálat áll, melyet Krisztusnak a Szentlélek által szétosztott kegyelme tesz lehetővé. Hirdetik a világnak az Atyától eredő békét, a Fiú önátadását, és a Szentlélek gyümölcsének örömét.

Az Istennek szentelt személyek elsősorban akkor válnak misszionáriussá, ha egyre inkább tudatosítják, hogy Isten kiválasztotta és meghívta őket, ezért teljesen neki kell élniük, s mindent, amijük csak van, önmagukat is föl kell áldozniuk, és meg kell szabadulniuk mindentől, ami akadályozza szeretetből fakadó válaszuk tökéletességét. Ily módon *Krisztus hiteles jelévé válhatnak a világban.* Életstílusuknak is ki kell fejeznie az eszményt, melynek követését vállalták, s Isten élő jeleivé és az evangélium ékesszóló – bár gyakran hallgatag – hirdetésévé kell válniuk. Az Egyháznak mindig, de különösen a mai, gyakran szekularizált, de a jelek nyelvére érzékeny kultúrákban törekednie kell arra, hogy *jelenléte a mindennapokban láthatóvá váljék.* Ebben az értelemben az Egyház joggal vár jelentős szolgálatot az Istennek szentelt személyektől, akik arra hivatottak, hogy minden helyzetben konkrét tanúságot tegyenek Krisztushoz tartozásukról.

Mivel a szerzetesi ruha az Istennek szenteltség, a szegénység és egy meghatározott szerzetesi családhoz tartozás jele, a szinódusi atyákkal együtt nyomatékosan ajánlom a szerzeteseknek, hogy a kornak és a helynek megfelelő szerzetesi habitust viseljenek.⁷⁹ Ahol az apostolkodás megkívánja, viselhetnek a hagyománynak és saját intézményük szabályainak megfelelő, illendő polgári ruhát is, olyan jelvénnel, ami fölismerhetővé teszi Istennek szenteltségüket.

Azoknak az intézményeknek, melyeknek eredetileg, illetve konstitúcióik szerint nincs saját szerzetesi ruhájuk, gondoskodniuk kell arról, hogy a tagjaik öltözködése egyszerűség és méltóság tekintetében megfelelően hivatásuk természetének.⁸⁰

vö. Jn 15,14-15

Isten szavát hallgatva

94. Minden keresztény lelkeség első forrása Isten ígéje, mely táplálja a személyes kapcsolatot az élő Istennel és az Ő üdvözítő és megszentelő akaratával. Ezért a *lectio divinának* az Istennek szentelt élet intézményeinek kialakulásától kezdve, főleg a monasztikus közösségekben, igen nagy fontosságot tulajdonítottak. Ennek következtében válik életté Isten ígéje, mely a Lélek ajándékozta bölcsesség fényét vetíti az élet dolgaira. Jóllehet az egész Szentírás „hasznos a

⁷⁹ vö. 25. javaslat; PC 17.

⁸⁰ vö. 25. javaslat.

tanításra” (2Tim 3,16) és „a lelki élet tiszta, kiapadhatatlan forrása”⁸¹, különleges tiszteletet érdemelnek az újszövetségi írások, mindenekelőtt az evangéliumok, melyek „az egész Szentírás szívét” képezik.⁸² Ezért az Istennek szentelt személyek számára hasznos lesz azokat az evangéliumi és más újszövetségi szövegeket állandó elmélkedésük tárgyává tenni, melyek Krisztus és Szűz Mária szavait és példáját, valamint az *apostoli életformát* mutatják be. Az alapítók és alapítónők hivatásuk elfogadásakor, intézményük karizmájának és küldetésének fölismerésekor állandóan ezekre hivatkoztak.

Nagy értéke van a *közösségi* bibliai elmélkedésnek. Ha ez a közösségi élet körülményeinek és lehetőségeinek megfelelően történik, megtanít az Isten igéjéből merített gazdagság örömteli megosztására, mely által a testvérek és a nővérek együtt gyarapodnak és segítik egymást, hogy előbbre jussanak a lelki életben. Ennek gyakorlatát Isten népe többi tagjához, a papokhoz és a világi Krisztus-hívőkhöz is közel kell vinni, hogy ki-ki a saját karizmájával kölcsönösen segítse a másikat az imádságnak és a lelkiségnek abban az iskolájában, mely a Szentírás olvasása, ahol Isten barátként szól az emberekhez (vö. *Kiv 33,11; Jn 15,14–15*), s „kapcsolatot teremt velük (vö. *Bár 3,28*), hogy a maga közösségébe hívja őket”.⁸³

A lelki élet hagyománya tanítja, hogy az Isten igéjéről, s főként a Krisztus misztériumairól való elmélkedésből fakad a szemlélődés intenzitása és az apostoli tevékenység buzgósága. Mind a szemlélődő, mind az apostolkodó életben mindig voltak olyan férfiak és nők, akik mint az isteni akarat hihető tolmácsai és végrehajtói nagy műveket hoztak létre. Az Isten igéjével való gyakori találkozásból merítették a szükséges világosságot minden egyéni és közösségi döntésükhöz, ami segítette őket az Úr útjait keresni az idők jeleiben. Ily módon természetfölötti ösztönös megérzésre tettek szert, mely lehetővé tette számukra, hogy ne azonosuljanak a világ szellemével, hanem saját értelmük megújuljon annak érdekében, hogy vizsgálni tudják és fölismerjék, „mi az Isten akarata, mi a kedves előtte és mi a tökéletes” (*Róm 12,2*).

Szent II. János Pál pápa: Fides et ratio

II. János Pál pápa enciklikája püspökeihez a hit és az értelem kapcsolatának természetéről

vö. Jn 15,14-15

10. A II. Vatikáni Zsinat atyái a kinyilatkoztató Jézusra tekintettek és Isten történelemben adott kinyilatkoztatásának üdvözítő jellegét mutatták be, és így írták le sajátosságát: „E kinyilatkoztatással a láthatatlan Isten (vö. *Kol 1,15; 1Tim 1,17*) szeretetének bőségéből mint barátaihoz szól az emberekhez (vö. *Kiv 33,11; Jn 15,14-15*), és társalog velük (vö. *Bár 3,38*), hogy meghívja őket és befogadja a saját közösségébe. E kinyilatkoztatás rendje egymással bensőleg összefüggő tettekből és szavakból áll: Isten üdvtörténeti tettei kinyilvánítják és megerősítik a tanítást és a szavakkal jelzett valóságokat; a szavak pedig hirdetik a tetteket, és megvilágítják a bennük rejlő misztériumot. Az Istenről és az ember üdvösségéről így

⁸¹ DV 21; vö. PC 6.

⁸² Katolikus Egyház Katekizmusa 125.; vö. DV 18.

⁸³ DV 2.

kinyilatkoztatott mélységes igazság Krisztusban ragyog föl, aki az egész kinyilatkoztatás közvetítője és teljessége.”⁸⁴

Szent II. János Pál pápa: Ecclesia de Eucharistia

II. János Pál pápa enciklikája az Eucharisztia és az Egyház kapcsolatáról

vö. Jn 15,11

18. A hívők konszekrálás utáni akklamációja nagyon megfelelően azzal zárul, hogy kifejezi az Eucharisztia ünneplését annyira meghatározó eszkatologikus távlatot (vö. 1Kor 11,26): „amíg el nem jössz”. Az Eucharisztia célra irányulás, a Krisztustól megígért teljes öröm előíze (vö. Jn 15,11), bizonyos értelemben a Paradicsom elővételezése”, a jövő dicőség záloga.”⁸⁵ Mindaz, amit az Eucharisztia magában foglal, a bizakodó várakozást fejezi ki, hogy beteljesedik a boldog remény és eljön az Üdvözítő, Jézus Krisztus.⁸⁶ Aki az Eucharishtiában Krisztussal táplálkozik, annak nem kell a túlvilágra vágyakoznia, hogy örök élete lehessen: *már itt a Földön örök élete van*, már birtokolja a zsengejét annak az eljövendő teljességnek, ami az emberre vár. Az Eucharishtiában ugyanis megkapjuk a test világvégi föltámadásának a zálogát is: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom őt az utolsó napon” (Jn 6,54). Az eljövendő föltámadásnak e biztosítéka onnan ered, hogy az Emberfiának eledelül adott teste a föltámadott test a megdicsőült állapotban. Elmondható, hogy az Eucharishtiával magunkévá tesszük a föltámadás „titkát”. Ezért jogosan mondta Antiochiai Szent Ignác az eucharisztikus Kenyéréről, hogy „a halhatatlanság orvossága, gyógyszer a halál ellen”.⁸⁷

Jn 15,14

22. A Krisztusba való beépülés, amit a keresztség valósított meg, állandóan megújul és erősödik az Eucharisztikus áldozatban való részesedés által, főként ha a szentáldozásban ez a részesedés teljes. Elmondhajtuk, hogy nemcsak *mi vesszük magunkhoz Krisztust*, hanem *Krisztus is magához vesz mindegyikünket*. Barátságot köt velünk: „Ti a barátaim vagytok” (Jn 15,14). Sőt, mi az életünket neki köszönhetjük: „Aki eszi az én testemet, általam fog élni” (Jn 6,57). A szentáldozásban titokzatos módon megvalósul Krisztus és a tanítvány „egymásban léte”: „Maradjatok meg bennem és én tibennetek” (Jn 15,4).

Amikor az Új Szövetség népe egyesül Krisztussal, egyáltalán nem zárkózik önmagába, hanem „szentséggé” válik az egész emberiség számára,⁸⁸ a Krisztus által megvalósított üdvösség jelévé és eszközévé, a világ világosságává és a föld sójává (vö. Mt 5,13-16) mindenki üdvösségére.⁸⁹ Az Egyház küldetése folytatja Krisztus küldetését: „Miként engem küldött az Atya, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Ezért a kereszttáldozat eucharisztikus megörökítéséből s

⁸⁴ DV 2.

⁸⁵ Úrnap 2. vesperásának Magnificat-antifónája

⁸⁶ vö. a Miatyánk utáni imádság: „míg reménykedve várjuk az örök boldogságot és Megváltónknak, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljöttét.”

⁸⁷ Levél az Efézusiakhoz, 20: PG 5,661.

⁸⁸ vö. II. Vatikáni Zsinat: Lumen gentium dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1.

⁸⁹ vö. ua. 9.

a Krisztus testével és vérével való közösségből meríti az Egyház a küldetésének teljesítéséhez szükséges lelki erőt. Így válik az Eucharisztia az egész evangelizáció *forrásává* és *csúcspontjává*, hiszen annak célja az emberek közössége Krisztussal s benne az Atyával és a Szentlélekkel.⁹⁰

XVI. Benedek pápa: Deus caritas est

XVI. Benedek pápa enciklikája a püspököknek, a papoknak és diákonusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és minden krisztushívőnek a keresztény szeretetről

vö. Jn 15,13

Az Egyház szeretetszolgálata mint a szentháromságos szeretet kifejezése

19. „Ha a szeretetet látod, látod a legszentebb Szentháromságot” – írta Ágoston.⁹¹ Az iménti meggondolásokban tekintetünket Jézus megnyitott oldalára emelhetjük, Őrá, „akit keresztlúszúrtak” (vö. Jn 19,37; Zak 12,10), és fölsímtük benne az Atya tervét, aki szeretetből (vö. Jn 3,16) egyszülött Fiát küldte a világba, hogy megváltsa az embert. Amikor Jézus a kereszten meghalt, miként az evangélista elmondja, „kilehelte a lelkét” (vö. Jn 19,30) – a Szentlélek azon közlésének bevezetéseként, melyet föltámadása után valósított meg (vö. Jn 20,22). Így teljesedett az „élő víz folyóinak” ígérete, melyeknek a Szentlélek kiárasztásának köszönhetően a hívők bensőjéből kellett fakadniuk (vö. Jn 7,38-39). A Lélek ugyanis az a belső erő, mely összhangba hozza a szívüket Krisztus szívével, és arra indítja őket, hogy az embertársakat úgy szeressék, ahogyan Ő szerette őket, amikor lehajolt, hogy megmossa a tanítványok lábát (vö. Jn 13,1-13), s különösen amikor mindenkiért odaadta az életét (vö. Jn 13,1; 15,13).

A Lélek az az erő is, mely átváltoztatja a keresztény közösség szívét, hogy ezáltal a világban az Atya szeretetének tanúja legyen, aki az Ő Fiában az emberiséget egyetlen családdá akarja formálni. Az Egyház minden tevékenysége annak a szeretetnek a kifejeződése, mely az ember egyetemes javára törekszik: az Ige evangelizációja és a szentségek által – ami a maga történelmi megvalósulásában gyakran hősi vállalkozás –, és az emberi élet és tevékenység különböző területein a fejlődés támogatásával. Így a szeretet az a szolgálat, melyet az Egyház azért végez, hogy az emberek testi szenvedései és anyagi nyomorúságai elől se térjen ki. Ezzel a szemponttal, ezzel a szeretetszolgálattal szeretnék az enciklika ezen második részében közelebbről foglalkozni.

XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis

XVI. Benedek pápa szinódus utáni apostoli buzdítása a püspökökhöz és papokhoz, a szerzetesekhez és szerzetesnőkhöz, és a világi krisztushívőkhöz az Eucharistiáról, az Egyház életének és küldetésének forrásáról és csúcspontjáról

Jn 15,13

⁹⁰ vö. II. Vatikáni Zsinat: Presbyterorum Ordinis határozat a papi életről és szolgálatról, 5. Ugyanez a határozat mondja a 6. pontjában: „Egyetlen keresztény közösség sem épül föl, ha alapja és szegletköve nem a szent Eucharisztia ünneplése.”

⁹¹ De Trinitate VIII, 8, 12: CCL 50, 287

1. A szeretet szentsége,⁹² a legszentebb Eucharisztia, az önmagát föláldozó Jézus Krisztus ajándéka, aki föltárja nekünk Isten minden egyes ember iránti végtelen szeretetét. Ebben a csodálatos Szentségben az a „legnagyobb” szeretet nyilvánul meg, mely miatt „valaki életét adja a barátaiért” (Jn 15,13). Jézus ugyanis „mindvégig szerette őket” (Jn 13,1). Az evangélista e szavakkal a végtelen alázatosság cselekedetét jelzi, melyet Ő vitt végbe: mielőtt a kereszten meghalt értünk, felövezte magát kendővel és megmosta tanítványai lábát. Ugyanígy az eucharisztikus Szentségben Jézus „mindvégig”, tudniillik testének és vérének föláldozásáig szeret bennünket. Mekkora csodálat töltötte el az apostolok szívét az Úr szavai hallatára és tettei láttán vacsora közben! Mekkora csodálatot kell keltenie a mi szívünkben az eucharisztikus Misztériumnak!

XVI. Benedek pápa: Verbum domini

XVI. Benedek pápa Szinódus utáni apostoli buzdítása Isten szaváról az egyház életében és küldetésében a püspököknek, a klérusnak, az Istennek szentelt személyeknek és a laikus hívőknek

vö. Jn 15,13

12. A patrisztikus és középkori hagyomány, amikor a „Szó krisztológiáját” szemlélte, megdöbbentő kifejezést használt: az Ige lerövidítette önmagát,⁹³ „Az egyházatyák a görög ószövetségi szövegben találtak egy szót Izaiás prófétánál, amit azután Szent Pál is idéz annak bizonyosságként, hogy Isten új útjait mennyire előre hirdették már az Ószövetségben. Ott ezt olvasták: »Isten rövidé tette a Szavát, lerövidítette azt « (Iz 10,23; Róm 9,28) (...) A Fiú maga a Szó, Ő a Logosz: az örök Szó kicsinyke lett - oly kicsi, hogy elfért egy jászolban. Csecsemővé lett, hogy a Szó számunkra elviselhető legyen”.⁹⁴ Ezután a Szó nem csupán hallható, nem csupán hangja van, most a Szónak már arca is van, akit tehát láthatunk: a Názáreti Jézus.⁹⁵

Az evangéliumok elbeszélését követve látjuk, hogyan mutatkozik meg Jézus embersége páratlan mivoltában épp Isten Szavával kapcsolatban. Ő ugyanis a maga tökéletes emberségében percről percre megvalósítja az Atya akaratát; Jézus hallja az Atya hangját, és egész mivoltával engedelmeskedik; ismeri az Atyát és megtartja az Ő szavát (vö. Jn 8,55); elmondja nekünk az Atya dolgait (vö. Jn 12,50); „a szavakat, melyeket nekem adtál, én átadtam nekik” (In 17,8).

Így tehát Jézus megmutatja, hogy az isteni Logosz adja nekünk magát, de az új Ádámot is, az igaz embert, aki minden pillanatban az Atya akaratát teszi, nem a sajátját. Ő „növekedett bölcsességben, korban és kegyelemben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,52). Tökéletesen hallja, megvalósítja magában és közli velünk az Isteni Szót (vö. Lk 5,1). Végül Jézus küldetése a húsvéti misztériumban teljesedik be: ekkor ott állunk a „kereszt szava” előtt (1Kor 1,18). Az Ige elnémul, halotti lesz a csönd, mert „kimondta magát” az elnémulásig, nem tartogatta már semmit, amit közölnie kellett volna. Az egyházatyák szemlélve e misztériumot, Isten anyja ajkára adják e szavakat: „Szótlan az Atya Szava, aki megteremtett mindent, ami szól; élettelenül hunytak ki annak szeméi, akinek szavára és

⁹² vö. Aquinói Szent Tamás: Summa Theologiae III, 73, 3.

⁹³ »Ho Logos pachynetai (vagy brachynetai)«. Vö. Órigenes: Peri Archon, I,2,8: SC 252,127-129.

⁹⁴ XVI. Benedek pápa: Predigt am Hochfest der Geburt des Herrn (24. XII. 2006) in: AAS 99 (2007), 12.

⁹⁵ vö. Záróüzenet, II, 4-6.

intésére mozog minden, ami él”.⁹⁶ Itt valóban a „legnagyobb” szeretetet tanúsították irántunk, azt, amely odaadja életét a barátaiért (vö. Jn 15,13)-

E nagy misztériumban Jézus úgy mutatkozik, mint az Új és Örök Szövetség Szava: Isten szabadsága és az ember szabadsága véglegesen találkozott az Ő megfeszített testében, egy feloldhatatlan és örök érvényű szövetségben. Az utolsó vacsorán az Eucharisztia alapításakor maga Jézus beszélt az Ő vére ontásában megkötött „új és örök szövetségről” (vö. Mt 26,28; Mk 14,24; Lk 22,20), amikor úgy mutatkozott, mint a föláldozott igaz bárány, akiben beteljesedik a rabszolgaságból való végső szabadulás.⁹⁷

A föltámadás fényességes misztériumában a Szó e hallgatása a maga hiteles és végső jelentésében mutatkozik meg. Krisztus, Isten megtestesült, megfeszített és föltámadott Szava mindenek ura; ő a Győztes, a mindeneket ítélő Pantokrátor, és őbenne így mindenek örökre össze lettek foglalva (vö. Ef 1,10). Krisztus tehát „a világ világossága” (Jn 8,12), az a világosság, mely „a sötétségben világít” (Jn 1,5), s amelyet a sötétség nem tudott legyőzni (vö. Jn 1,5). Most értjük meg egészen a 119. zsoltárt: „Lámpás a lépéseimnek a te szavad, világosság az én utamon” (105. v.); ez a föltámadott Szó a végső világosság a mi utunkon. A keresztények kezdettől fogva tudatában voltak annak, hogy Krisztusban Isten Szava személyként van jelen. Isten Szava az az igaz világosság, amelyre az embernek szüksége van. Igen, a föltámadásában Isten Fia úgy kelt föl, mint a világ Világossága. Most ha Ővele és Őáltala élünk, a világosságban élhetünk.

Ferenc pápa: Lumen fidei

Ferenc pápa A hit világossága kezdetű enciklikája a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az Istennek szentelt személyeknek és minden Krisztus-hívőnek a hitről

vö. Jn 15,13

16. Krisztus szeretete megbízhatóságának legnagyobb bizonyága az emberért vállalt halála. Mivel a szeretet legnagyobb bizonyítéka az élet odaadása a barátokért (vö. Jn 15,13), Jézus felajánlotta az életét mindenkiért, ellenségeiért is, hogy átalakítsa a szívüket. Íme, az evangélisták ezért teszik a kereszt órájára a hívő látás csúcspontját, mert abban az órában ragyogott fel az isteni szeretet mélysége és tágassága. Szent János akkor adja ünnepélyes tanúságtételét, amikor Jézus anyjával együtt szemlélte azt, akit keresztülzúrtak (vö. Jn 19,37). „Aki ezt látta, tanúskodik róla és igaz az ő tanúsága; tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek” (Jn 19,35). Dosztojevszkij a *Félkegyelmű* című művében ezt mondhatja a főszereplővel, Miskin herceggel, amikor az látja az ifjabb Hans Holbein *A halott Krisztus a sírban* című festményét: „E kép miatt egyesek el is veszíthetik a hitüket.”⁹⁸ A kép ugyanis kegyetlen realitással ábrázolja a halál romboló hatásait Krisztus testén. És mégis, éppen Jézus halálának szemlélése közben erősödik meg és nyer ragyogó fényességet a hit, amikor az ő irántunk való rendíthetetlen szeretetébe vetett hitté válik, amely szeretet képes volt arra, hogy meghaljon a mi üdvösségünkért. Lehet hinni ebben a szeretetben, amely nem vonakodott a

⁹⁶ Maximus Confessor: Mária élete, 89.

⁹⁷ Vö. XVI. Benedek pápa: Sacramentum caritatis szinódus utáni buzdítás. (22. II. 2007), 9–10: AAS 99 (2007), 111–112.

⁹⁸ II. rész, IV.

haláltól, hogy megmutassa, mennyire szeret engem; e szeretet teljessége legyőz minden gyanakvást, és lehetővé teszi, hogy teljesen rábízunk magunkat Krisztusra.

Ferenc pápa: Evangelii gaudium

Ferenc pápa Az evangélium öröme kezdetű apostoli buzdítása a püspököknek, a papoknak és diakónusoknak, az istennek szentelt személyeknek és a világi híveknek az evangélium hirdetéséről a mai világban

Jn 15,11

5. Az evangélium, melyben dicsőségesen ragyog Krisztus keresztye, nyomatékosan meghív az öröme. Legyen elég csak néhány példa: az angyal így köszönti Máriát: „Örvendj!” (Lk 1,28). Mária Erzsébetnél tett látogatásakor János repes az örömtől anyja méhében (vö. Lk 1,41). Énekében Mária azt kiáltja: „Szívem ujjong megváltó Istenemben” (Lk 1,47). Amikor Jézus megkezdte szolgálatát, János felkiált: „Az örömöm most teljes lett” (Jn 3,29). Maga Jézus „kitörő örömmel dicsőítette az Istent a Szentlélekben” (Lk 10,21). Üzenete az öröm forrása: „Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és teljes legyen az örömötök” (Jn 15,11). A mi keresztyen örömünk az ő túlradó szívének forrásából fakad. A tanítványoknak ezt ígéri: „Szomorkodtok, de szomorúságotok öröme változik” (Jn 16,20). Majd hozzáteszi: „Viszontlátalak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömötöket nem veheti el tőletek senki” (Jn 16,22). Amikor meglátták a Feltámadottat, „öröm töltötte el” (Jn 20,20) a tanítványokat. Az Apostolok Cselekedeteiben azt olvassuk, hogy az első közösségben „örömmel vették magukhoz az ételt” (2,46). Amerre a tanítványok jártak, „nagy volt az öröm” (8,8), az üldözések közepette pedig „eltöltötte őket az öröm” (13,52). Egy éppen megkeresztelt eunuch „boldogan folytatta útját” (8,39), és a börtönőr „örült egész háza népével, hogy az Isten híve lett” (16,34). Miért ne lépnénk be mi is az örömmel ebbe a folyamába?

Jn 15,12

161. Nem volna helyes, ha ezt a növekedésre szóló felhívást kizárólag vagy elsődlegesen elméleti képzésnek tartanánk. Annak „megtartásáról” szól, amit az Úr a szeretetére adott válaszként parancsolt nekünk. Ebben a többi erényekkel együtt teljesül az az új parancs, mely az első és a legnagyobb, amely a leginkább megmutatja tanítványi mivoltunkat: „Ez az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket” (Jn 15,12). Nyilvánvaló, hogy amikor az Újszövetség szerzői a keresztyen erkölcs üzenetét a legtömörebben és a leglényegesebben akarják összefoglalni, a felebaráti szeretet mellőzhetetlen követelményét állítják elének: „Aki szereti a másikat, beteljesítette a törvényt, (...) a törvény teljessége a szeretet” (Róm 13,8.10). „Ha megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: »Szeresd embertársadat, mint saját magadat«, helyesen jártok el” (Jak 2,8). „Mert az egész törvény ebben a mondatban teljeseedik be: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat” (Gal 5,14). Pál a szeretetben való növekedés útját ajánlotta közösségeinek: „Titeket meg gyarapítson és gazdagítson az Úr szeretetben egymás és mindenki iránt!” (1Tessz 3,12).

Ferenc pápa: Üzenet a béke 48. világnapjára
Ferenc pápa Már nem rabszolgák, hanem testvérek vagytok
Jn 15,15

Odafigyelve Istennek az emberiségre vonatkozó tervére

2. A téma, amit a mostani üzenethez kiválasztottam, Szent Pálnak a Filemonhoz írott levelét idézi fel, amelyben az apostol azt kéri munkatársától, hogy fogadja be Onezimumsz, aki korábban magának Filemonnak a rabszolgája volt és most keresztény lett, tehát Pál szerint méltó rá, hogy *testvére*nek tartsa őt. Így ír a népek apostola: „Hiszen talán épp azért hagyott ott egy időre, hogy egyszer s mindenkorra visszakapjad, de már nem mint szolgát, hanem mint többet, mint szeretett testvért” (Fil 15-16). Onezimumsz *testvére* lett Filemonnak azáltal, hogy kereszténnyé lett. Így a megtérés Krisztushoz, a *Krisztus tanítványaként* újakezdett élet egyúttal *újjászületés* (vö. 2Kor 5,17; 1Pét 1,3), amely *újjáalkotja a testvériséget*, a családi és társadalmi élet alapját.

A Teremtés könyvében (vö 1, 27-28) azt olvassuk, hogy Isten *férfit és nőt* teremtett, megáldotta őket, hogy növekedjenek és sokasodjanak: ő tette szülőkké Ádámot és Évát, akik valóra váltották Isten termékenységre és szaporodásra vonatkozó áldását, megalkották az első *testvériséget*, amely Kain és Ábel között jött létre. Kain és Ábel testvérek, ugyanabból az anyaméhből származnak, ezért ugyanaz az eredetük, a természetük és méltóságuk, mint szüleiknek, akik Isten képeire és hasonlatosságára nemzették őket.

A *testvériség* ugyanakkor kifejezésre juttatja a testvérek között fennálló sokféleséget és különbözőséget is, noha születésüknél fogva összetartoznak s osztoznak egyazon természetben és méltóságban. Tehát *testvérként* minden emberi személy kapcsolatban áll a többivel, akiktől különbözik, s mégis osztozik velük eredetében, természetében és méltóságában. Ebből fakad, hogy a *testvériség* jelenti azt az alapvető kapcsolati hálót, amely az Isten által alkotott emberiséget építi.

Sajnos azonban a Teremtés Könyvében olvasható esemény és a híveket „a testvérek között elsőszülött” (vö. Róm 8,29) Jézus fivéreié és nővéreié tevő, Krisztusban való *újjászületés* közé ékelődik a bűn negatív valósága, amely több ízben megtöri a teremtmények közötti testvériséget és folyamatosan elcsúfítja az emberek közötti testvériség szépségét és nemességét. Nem Kain volt az egyedüli, aki nem volt képes elviselni testvérét, és ezért megölte őt, elkövetvén az első testvérgyilkosságot. „Amikor Kain megöli Ábelt, ez azt tanúsítja, hogy radikális módon elveti a testvériségre szóló hivatását. Az ő történetük (Ter 4,1-16) megmutatja azt a nehéz feladatot, amelyre minden ember meghívást kapott: hogy egységben éljünk és gondoskodjunk egymásról”.⁹⁹

Noé családjának és gyermekeinek történetében is (vö. Ter 9,18-27) megtörténik, hogy Kám szemérmertlensége apjával, Noéval szemben arra indítja ez utóbbit, hogy tiszteletlen fiát megátkozza, míg a többi, akik tisztelettel viseltettek iránta megáldja, s így egyenlőtlenség alakul ki az egyazon anyaméhből származott testvérek között.

⁹⁹ Béke Világnapi üzenet, 2014. január 1.; 2.

Az emberi család eredetéről szóló elbeszélésben az Istentől, az Atya alakjától és a testvérektől való eltávolodás bűne kifejezi a közösség elutasítását. Ebből származik a szolgálai alávetettség (vö. Ter 9,25-27), mindazokkal a következményekkel, amelyet ez hordoz, és nemzedékről nemzedékre hagyományozódik: a másik ember elutasítása, a rossz bánásmód a többi emberrel, az emberi méltóság és az alapvető jogok megsértése, az egyenlőtlenségek intézményesülése. Ezért szükséges, hogy folyamatosan megtérjünk a Szövetséghez, amelyet Krisztus kereszttáldozata teljesített be, s bízunk benne, hogy „ahol elhatalmasodott a bűn, túlaradt a kegyelem... Urunk, Jézus Krisztus által” (Róm 5,20.21). Ő, a szeretett Fiú (vö. Mt 3,17) azért jött el, hogy felfedje az Atya szeretetét az emberiség iránt. Aki hallgatja az Evangéliumot és felel a megtérésre szóló meghívásra, Jézus számára „*testvér, nővér és anya*” (vö. Mt 12,50), és ezért Atyjának *fogadott gyermeke* (vö. Ef 1,5).

Nem úgy válunk azonban kereszténnyé, az Atya gyermekeivé és testvérekké Krisztusban, hogy ezt az isteni hatalom elrendeli és személyes szabadságunkat ne gyakorolnánk, vagyis anélkül, hogy *szabadon* megtérnénk Krisztushoz. Az istengyermekség a megtérésre való felszólítást követi: „Térjete meg, és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűnei bocsánatára. És megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (ApCsel 2,38). Mindazok, akik Szent Péternek erre a beszédére a hitükkel és az életükkel feleltek, részeseivé váltak az első keresztény közösség *testvériségének* (vö. 1Pét 2,17; ApCsel 1,15.16; 15,23): voltak köztük zsidók és görögök, rabszolgák és szabad emberek (vö. 1Kor 12,13; Gal 3,28), akiknek eltérő származása és társadalmi állása nem kisebbíti az egyes személyek méltóságát és nem zár ki senkit az Isten népéhez tartozásból. A keresztény közösség tehát a testvéri szeretetben megélt egység helye (vö. Róm 12,10; 1Tessz 4,9; Zsid 13,1; 1Pét 1,22; 2Pét 1,7).

Mindez megmutatja, hogy Jézus Krisztus evangéliuma, amely által Isten „újrateremt mindent” (vö. Jel 21,5),¹⁰⁰ arra is képes, hogy újjáalkossa az emberek közötti kapcsolatokat, akár a rabszolga és ura között is, rávilágítván arra, amely mindkettejükben közös: a fogadott fiúság és a testvériség Krisztusban. Maga Jézus ezt mondta tanítványainak: „Nem nevezlek többé szolganak benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátaimnak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek” (Jn 15,15).

2.3. Pedagógiai vonal:

2.4.1. Tantörténetek

Fehér lepedő

Egy fiatalember egymagában ült az autóbussen. Kitekintett az ablakon. Alig múlt húsz éves, csinos, finom arcvonású fiú volt. Egy nő ült le a mellette lévő ülésre. Miután kicsit kedvesen elbeszélgettek a meleg tavaszi időről, a fiú váratlanul így szólt: - Két évig börtönben voltam. Ezen a héten szabadultam, éppen úton vagyok hazafelé. Áradt a szó belőle, miközben mesélte, hogy egy szegény, de becsületes családban nőtt fel, és az a büntetés, amit elkövetett mekkora szegényt és fájdalmat okozott szeretteinek, akiktől a két év

¹⁰⁰ vö. *Evangélii gaudium* apostoli buzdítás, 11.

alatt semmi hírt nem kapott. Tudta, hogy szülei túl szegények ahhoz, hogy vállalják az utat és meglátogassák őt a börtönben, és azt is tudta, hogy túl tudattalannak érzik magukat ahhoz, hogy levelet írjanak neki. Mivel választ nem kapott, ő a maga részéről nem írt nekik többször. Szabadulása előtt három héttel tett egy utolsó, reménytelen próbálkozást, hogy kapcsolatba lépjen velük. Bocsánatukért könyörgött, amiért csalódást okozott nekik. Miután kiengedték, felszállt az első buszra, ami éppen a házuk előtt haladt el, ott ahol felnevelkedett, és ahol még most is élnek szülei. Szüleinek megírta, hogy megbocsátásuk jeléül egy jelet kér tőlük. Olyan jelet, amit jól lát az autóbusról: ha még visszafogadnák őt, kössenek egy fehér szalagot a kert almafájára. Ha ezt a jelet nem látja, nem száll le az autóbusról, és örökre távozni fog életükből.

Az uticélhoz közeledve a fiút egyre nagyobb nyugtalanság töltötte el. Nem mert az ablakon kinézni. Biztos volt benne, hogy az almafán nem fogja meglátni a szalagot. Útitársa, végighallgatta történetét, majd udvariasan megkérte a fiút:

- Cseréljünk helyet. Majd én figyelek az ablakból.

Éppen csak néhány ház előtt haladt el az autóbusz, amikor a nő meglátta az almafát. Könnyeivel küszködve, kedvesen megérintette a fiatalember vállát:

- Nézze! Nézze! Az egész fát fehér lepedők, zsebkendők és törülközők borítják.

Állatokhoz hasonlítunk, amikor ölünk.
Emberekhez hasonlítunk, amikor ítélünk.
Istenhez hasonlítunk, amikor megbocsátunk.
(Bruno Ferrero nyomán)

Olvass tovább: <http://www.bibliai-kincsestar.hu/news/marcius-1/>

Tiszta szívből

Egy napon, egy fiatal megállt egy nagyváros központjában és mondogatni kezdte a járókelőknek, hogy neki van a legszebb szíve a világon. Nemsokára nagy tömeg gyülekezett körülötte és mindenki az ő csodálatos szívét bámulta. Semmi hibája nem volt az ő szívének. Egy karcolás, egy seb, egy repedés, semmi. Mindenki úgy találta, tényleg ez a legcsodálatosabb szív, amit valaha is látott.

Az ifjú nagyon büszke volt a tökéletes szívére és továbbra is dicsérgette önmagát.

Egyszer csak a sokadalom közül egy öreg közeledett. Csendes hangú, mintha csak önmagához beszélne:

- És mégis, az Ő szívének a tökéletessége nem hasonlítható az én szívem szépségéhez.

Az összegyűlt tömeg kezdte az öregot figyelni, és az ő szívét. Az ifjú is kíváncsi lett, ki merészeli ezt tenni, össze akarta hasonlítani a két szívet. Egy erős szívet látott, melynek

dobbanásai messzire hallatszottak. De tele volt sebekkel, helyenként a hiányzó darabokat másokkal helyettesítették, amelyek nem illettek oda tökéletesen, helyenként meg nem is pótolták, csak a fájó seb látszott.

- Hogy mondhatja, hogy neki van a legszebb a szíve? - suttogták az elképedt emberek. A fiatal, miután figyelmesen szemügyre vette az öreg szívét, a szemébe nézett és nevetve megszólalt:

- Azt hiszem, viccelsz, öreg. Nézd az én szívemet- ez tökéletes! A te szíved tele van hegekkel, sebekkel - csak könny és fájdalom.

- Igen, szólt az öreg. A te szíved tökéletes, de soha nem cserélném el az én szívemet a te szíveddel.

Látod, minden seb a szívemen egy embert jelent, valakit, akit megajándékoztam a szeretetemmel - kiszakítok egy darabot és a mellettem élő embernek adom, aki néha viszonzásul ad egy darabkát az ő szívéből. Mivel ezeket a darabokat nem lehet milliméterrel mérni, ilyen szabálytalan lesz, de ezeket nagyon becsülöm, mert arra a szeretetre emlékeztet amit megosztottunk egymással. Néha csak én ajándékoztam darabokat a szívemből, semmit nem kaptam cserébe, még egy darabkát sem a szívükből. Ezek a nyílt sebek, az üregek, hogy szeresd a körülötted élőket, mindig egy bizonyos kockázatot feltételez. Bár vérző sebeket látsz, amelyek még fájnak, mégis azokra az emberekre emlékeztetnek, akiket így is szeretek, és talán egyszer visszatérnek, hogy az üres helyeket megtöltsék a szívük szeretetével. Érted most, kedves fiam, mi az én szívemnek az igazi szépsége?- fejezte be az öreg csendes hangon, meleg mosollyal.

A fiatal, könnyező arccal, bátortalanul odalépett az öreghez, kiszakított egy darabot az ő tökéletes szívéből és reszkető kezekkel az öreg felé nyújtotta. Az öreg elfogadta, és a szívébe rejtette, majd ő is kiszakított egy darabot az ő csupa gyötrelem szívéből és a fiatalnak adta. Igaz, hogy nem illett oda tökéletesen, de így is szép volt.

A fiatal bámulta a szívét, amelyre már nem lehetett azt mondani, hogy tökéletes, de szebb volt, mint valaha. Mert a valaha tökéletes szíve most az öreg szívének a szeretetétől dobogott. Egymásra mosolyogtak, és együtt indultak útjukra.

Mennyire szomorú ép szívvel bandukolni az élet útjain. Tökéletes szívvel, amelyből hiányzik a szépség.

Olvass tovább: <http://www.bibliai-kincsestar.hu/news/tiszta-szivbol/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó vers

Domahidi Klára: A keskeny úton

Úr Jézus, kerestél, s kerestelek,
rám talált őszinte szereteted.
Fogod a kezem és mosolyogsz rám,
kegyelmedből van égi ruhám.

Bűneim terhét elfeledhetem,
megújult lélekkel énekelem:
Te vagy a Megváltó, életemnek ura,
vár reám szentjeid égi hona.

Keskeny az út, mely a mennybe vezet,
de kinyújtottad felém áldó kezed,
s ezer baj közt is vezetsz tova,
ne hagyj el engem Uram, soha.

Rád bíztam éltem, s álmaimat,
nyesegesd szüntelen hibáimat.
Hálás a szívem, itt vagy velem,
s körbefon védőn a kegyelem.

[Forrás: http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Domahidi_Klara.htm](http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztynversekgyujtemenye/keresztynversekgyujtemenye/Domahidi_Klara.htm)

Babits Mihály: Zsoltár gyermekhangra

Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Ő az Áldás, Ő a béke
nem a harcok istensége.

Ő nem az a vészes Isten:
az a véres Isten nincsen.

Kard ha csörren vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.

Az Úristen örök áldás,
csira, élet és virágzás.

Nagy, süket és szent nyugalma
háborúkat meg se hallja.

Csöndes ő míg mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk:

Az Úristen őriz engem
mert az Ő országát zengem.

Az Ő országát, a Békét,
harcainkra süketségét.

Néha átokkal panaszlom
de Ő így szól: "Nem haragszom!"

Néha rángatom, cibálom: -
tudja, hogy csak őt kívánom.

Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.

Az Úristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Hogy daloljak más éneket,
mint amit Ő ajkamra tett?

Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az Ő szájából.

Lázás hang talán magában:
kell a szent Harmóniában.

S kell, hogy az Úr áldja, védje
aki azt énekli: Béke

http://www.jonas.magveto.sk/menu-bal/keresztvenversekgyujtemenye/keresztvenversekgyujtemenye/Babits_Mihaly.htm

Köszönöm Istenem, hogy utánam jössz, és sohasem hagysz magamra.

Segíts, hogy felismerhesselek Téged, és akaratodat az életemre!

2.4.4. Evangéliumhoz tartozó festmények

Jézus megmossa tanítványai lábát - mozaik a monrealei székesegyházban

Forrás:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/46/Christ_washes_apostles%27_feet_%28Monreale%29.jpg

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

Mi jellemzi az én szeretetemet?

Tudom-e igazán, hogy mit tett Krisztus Urunk?

3. Oratio – imádság

3.1. A szentmise első könyörgése

Mindenható Istenünk,
add, hogy odaadó buzgósággal ünnepeljük
Urunk feltámadásának örömnapjait.
Engedd, hogy cselekedeteinkkel mindenkor életre váltsuk,
amit az emlékezéssel felidézünk.
A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által,
aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben,
Isten mindörökkön-örökké.

3.2. Szerzetes közösségek imája:

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy sose felejtsem el, és mindig tudjam ünnepelni azt az ajándékot, hogy Fiad kiválasztott, és barátjának hív engem is". Amen.

Nyúl Viktor

4. Contemplatio – szemlélődés (fotók)

Fotó: Loósz Róbert

5. Condivisio – megosztás

5.1. Örömhír megfogalmazások

Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy

- Jézus engem is barátjának nevez, engem is kiválasztott! Ha pedig kiválasztott, akkor tudja, hogy kit választott ki, illetve erőt is ad a küldetéshez!
- Krisztus Urunk barátjának mondott.

6. Actio, operáció – tettekre váltás

6.1. Tanúságtétel megfogalmazások

Engem ez az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy

- Maradjak meg Jézus szeretetében: vagyis ünnepelem minden nap, hogy Ő engem is szeret, illetve erre a szeretetre törekedjem magam is válaszolni!
- Úgy cselekedjek mindig, hogy ezt a barátságot soha el ne veszítsem.